Živel tov. Stalin, izurjeni vodja mednarodnega komunističnega pokreta!

DELO

GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE S.T.O.

Jutri, v nedeljo 5. t. m. vsi v Domjo, kjer bo ob 15 odkritje spomenika PADLIM BORCEM!

OBNOVLJENA IZDAJA LETO IV. ŠTEV. 204 | TRST, SOBOTA 4. OKTOBRA 1952. | CENA 20 LIR

ŽIVEL XIX. KONGRES LENINOVE IN STALINOVE PARTIJE!

Jutri se začne v Moskvi XIX. kongres VKP(b) - Komunisti in demokrati vsega sveta ga pozdravljajo kot odločilen korak naprej v borbi za mir, komunizem in utrditev bratstva med narodi - Kongres je dogodek velike mednarodne in zgodovinske važnosti - Zato se okrog njega osredotoča zanimanje delovnih množic in onemogli bes mednarodne reakcije

KONGRES ZMAGOVALCEV

Jutri se začne XIX. kongres munistične partije Sovjet-e zveze. Dve dejstvi nam kazujeta, da gre za velikan- zgodovinski dogodek med-rodne važnosti: ogromno za-manje, s katerim so delavci, mokratje, preprosti ljudje emljali priprave za ta kon-es, in vrišč s strani medna-ne reakcije, ki je okrog gresa sprožila pravo «hla-o vojno», uprizorjeno v vseh želah z mobilizacijo vsega arata klevetniške propagan-. Mednarodna reakcija ima oje vzroke; kajti kongres bo aliziral mednarodno situa-o in stališče Sovjetske zve- v zvezi z vojaškimi pripra-mi in vojnimi dejanji ame-kega Pentagona, stališče, ki trjuje vso njeno čvrsto in rajno politiko miru, med-rodne pomiritve, mirnega žitja med obema socialnima editvama, t. j. med kapita-mom in socializmom. To je ej politika, ki resno ovira litiko svetovne nadvlade a-riških monopolistov in ki , vedno bolj podprta od rodov, opogumlja v naporih zmagovito obrambo pred ralnimi in napadalnimi na-i sovražnikov človeštva, in emogoča mednarodnemu ka-alizmu sprožitev tretje sve-ne vojne.

Kongres bo ugotovil triumf jetske družbe v mirni iz-dnji, v slavni vojni proti ajalcu, v uresničitvi IV. letnega načrta in bo disku-al V. petletko, ki bo posta-a materialne in tehnične te-lje postopnemu prehodu iz ializma v komunizem. Nalo- tega načrta v številkah namo. Socializem je že u-ničena ideja. Sedanja nalo- obstaja v prehodu v drugo o, v kateri bodo ljudje da- po svoji sposobnosti in bo- od nove družbe prejemali svojih potrebah.

Ali so to sanje? Ali niso bili njači» tisti, ki so pred 35 organizirali Oktobrsko re-ucijo? Ali niso bili «sanja- tisti, ki so zmagali v držav-nski vojni in proti interven- sovražnega sveta? Ali niso «sanjači» tisti, ki so na če- delavskega razreda in kme-h množic prevzeli oblast in eli zgraditi novo družbo z izkoriščanih in izkorišče-cev, brez kapitalistov in ve-posestnikov? Ali niso bili njači» tisti, ki so si zasta- nalogo, da bodo uresničili rtno gospodarstvo, da bo-šli naprej in da bodo kljub ražnosti in vojni kapitali-nega sveta spremenili za-alo deželo v industrijsko ve-lo brez kriz in katastrof?

Veliko drugega so «sanjali» ditelji in narodi Sovjetske ze. Svoje «sanje» so uresni-. Ta XIX. kongres je zato gres zmagovalcev. So sanje ražnik tiste, ki se niso sničile in se ne bodo nikoli uresničile!

Sovražniki so za časa voj- sanjali, da bodo beda, no-nja nasprotja ali interven- premagali izčrpano in te- prizadeto Sovjetsko zve- Še danes so nekateri, ki mislijo, in se zato vršijo zasedanja, politični, go-darski, diplomatski in voja- kongresi, na katerih se snu- načrti za stretje sociali-nega sveta.

Napadalci bi drago plačali pustološčino. Gotovo je, bi bil kapitalistični svet, ako začel, za vedno poražen. nenasitnost, poželjenje po oblasti, bes in strah razga-jo sovražnike, kajti zmage jetske zveze predstavljajo go sodobnega marksistične- socializma, leninizma - sta-izma, nauka o neizogibni agi delavskega razreda, ki človeštvu edino pot za ego miru in blagostanja za .

Dosedanje izkušnje so nalez-e. Druge dežele, ki skupno Sovjetsko zvezo štejejo 800 ljonov ljudi in predstavlja- tretjino človeštva na če- zemeljske oble, so si iz- to pot. Druge se borijo , da ostanejo na njej ali da se po njej podajo. To dokazujejo veličastni boji kolonialnih in polkolonialnih narodov ter delavcev kapitalističnih dežel.

Nobena sila ne bo mogla zaustaviti tega pohoda. Obstoj Sovjetske zveze je garancija neizbežne zmage.

Kongres bo odobril tudi nov statut Komunistične partije ZSSR. To je sinteza 50 let življenja, borbe, izkušenj Partije, ki se je prekalila v revolucijah vojnah, gigantskih množičnih borbah, v legali in ilegali; Partije, ki je uničila staro razpadajočo družbo, t. j. «ječo narodov», in zgradila novo, najbolj svobodno, demokratično, moderno in humano družbo. V tistem statutu je pisano, kaj so, kako delajo, kako se borijo komunisti; so notranja pravila partije novega tipa, velike družine prostovoljno združenih borcev, ročnih in umskih, mestnih in poljskih delavcev. Naša naloga je, da beremo in študiramo ta dokument za to, da lahko rekrutiramo na stotine novih članov, da se osebno in politično izboljšamo, da premagamo in odpravimo naše slabosti in pomanjkljivosti, da nas ljudje boljše spoznajo in da prekalimo našo organizacijo.

S hvaležnostjo gledamo na kongres in na najboljšega od njegovih delegatov, na tovariša Stalina.

Bila je Komunistična partija Sovjetske zveze tista, ki je kot prva razkrinkala beograjsko kliko in jo postavila ob zid, je razgalila njeno izdajstvo in nam tako pomagala, da smo se osvobodili od njene podružnice v Trstu, ki je popačila tržaški komunistični pokret z iznakaženjem njegove politične, sindikalne in množične organizacije z groteskním falzificiranjem marksističnega nauka, z razdruženjem delavskega razreda, s širjenjem narodnostne mržnje.

Sovjetska zveza je tista, ki se zoperstavlja in bori proti vsakemu razkosanju Tržaškega ozemlja in zahteva uveljavitev mirovne pogodbe.

Dnevi kongresa v Moskvi so za nas praznični, kajti govorniki in delegati podajajo bilanco zmag, velikanskih uspehov, predlagajo cilje, ki se jim najdrznejši čudijo. Te zmage, ti uspehi in cilji ne utrjujejo le Sovjetske zveze in dežel, ki so se z njeno pomočjo osvobodile, marveč utrjujejo tudi vse ljudi, ki se borijo za dosego boljšega življenja.

Tudi mi lahko gledamo dalje preko tesnih meja, ki nas obkoljujejo; tudi mi lahko gledamo bolj visoko, ker se bo tudi naša borba, naj bo le težka in ostra, zaključila z zmago.

Tudi mi smo «sanjači», ker sanjamo — kot Učekar, Pittoni in Oliva, Frausin in Tomažič in kot toliko drugih junaških padlih borcev — socialističen Trst(delavcem in vsakemu odprt, brez meja, kot veliko luko socialistične Evrope, kjer naj bodo Slovenci in Italijani vzgleden primer bratstva med narodi.

In mi vemo, da se bodo uresničile tudi te naše sanje.

VITTORIO VIDALI

ŽALOSTEN KONEC VSEH TITOFAŠISTIČNIH ŠPEKULACIJ

TOV. TOGLIATTI JE IZJAVIL DA SE K.P.I. BORI ZA USTANOVITEV S.T.O.

27. septembra je sovjetska vlada ponovno opozorila zahodnike na spoštovanje mirovne pogodbe in na ustanovitev STO - Vsebina Togliattijeve izjave - Zadrega titofašistov in «indipendentistov» - Odmev med prebivalstvom

V petek 26. septembra je urednik glasila KPF «Humanité» zaprosil generalnega sekretarja KPI tov. Togliattija, naj mu obrazloži stališče italijanskih komunistov do tržaškega vprašanja. Intervju je naslednji:

VPRAŠANJE: Želeli bi s točnostjo poznati, kakšno je stališče italijanskih komunistov o tržaškem vprašanju.

ODGOVOR: **Stališče italijanskih komunistov o tržaškem vprašanju je zelo preprosto in jasno. Zahtevamo uveljavitev mirovne pogodbe z Italijo, ki so jo odobrile italijanska in jugoslovanska vlada ter vse ostale zainteresirane vlade.**

VPRAŠANJE: Kakšno korist predstavlja po vašem mnenju ta rešitev?

ODGOVOR: **Predvsem bi se celotno Tržaško ozemlje združilo in bi izginila absurdna ter ilegalna razdelitev v cono A in cono B, prva pod upravo in zasedbo Anglo - Amerikancev, druga pa Tita. Prebivalstvo te pokrajine bi imelo končno možnost, ki je danes nima, da se samo vlada. To bi bilo velike važnosti bodisi za sedanjost kakor tudi za bodočnost. Končno bi Trst s svojim ozemljem prenehal biti vojaško oporišče ameriških imperialistov in Jugoslavije. To dejstvo bi pripomoglo k pomirjenju mednarodnega in vojaškega položaja v vsej Evropi.**

VPRAŠANJE: Ali so italijanski komunisti vedno imeli to stališče?

ODGOVOR: V preteklosti, **predno je končala vojna in po zaključku vojne, smo poskušali, da bi našli linijo sporazuma z voditelji Komunistične partije Jugoslavije. Toda ni nam uspelo, ker so slednji zahtevali, naj bi mi sprejeli njihove zahteve, ki so bile proti nacionalnim pravicam italijanskega prebivalstva in Italije. Naše stališče je bilo, da je italijanski narod s svojo široko in požrtvovalno udeležbo v osvobodilni vojni opral madež fašističnih zločinov in da je treba spoštovati njegove nacionalne pravice. Zaradi tega našega stališča so nas jugoslovanski voditelji ostro napadali in obrekovali.**

VPRAŠANJE: Torej ni bilo nikdar sporazuma med temi voditelji in italijanskimi komunisti?

ODGOVOR: **Bil je stik med Titom in Togliattijem 1946. o katerem je morda umestno dati danes nekaj naknadnih informacij. Ta stik je bil v bistvu posledica akcije, ki jo je vršil v Parizu avgusta 1946. sam Togliatti, ki je skušal prepričati Jugoslovane o umestnosti, da priznajo italijanske nacionalne pravice in da bi prišli komunisti obeh dežel do skupnega stališča. Kmalu nato je eden izmed vidnih voditeljev jugoslovanske diplomacije sporočil nekemu predstavniku naše Partije, da je stvar mogoča. Jugoslovanski voditelji so bili na podlagi tega sporočila pripravljeni priznati italijansko suverenost nad Svobodnim tržaškim ozemljem pod edinim pogojem, da bi ozemlje dobilo avtonomni režim, enak režimu v drugih italijanskih pokrajinah.**

VPRAŠANJE: To pa ni bil izid razgovorov med Titom in Togliattijem.

ODGOVOR: Res je. **Tito je takrat priznal italijanstvo Trsta, kar je bil korak naprej. Toda predložen je bil pogoj za odstopitev Gorice. Ta pogoj je popolnoma spremenil stvari ter ponovno izključil možnost sporazuma, čeprav je bil predložen na način, ki ni izključeval nadaljnjih pogajanj. Do teh pa ni prišlo zaradi odpora, ki so ga sprožili v Italiji demokristjani, kateri so imeli interes, da ne pride do nobenih pogajanj. Zdi se mi jasno, da je prišlo v dobi med prvim predlogom, ki so ga postavili Jugoslovani, in srečanjem s Titom v Beogradu, do učinkovite intervencije tistih agentov angleškega in ameriškega imperializma, katerih vpliv v jugoslovanskem vodstvu se je pozneje pokazal tako jasen in odločilen.**

VPRAŠANJE: Kako se bo pa sedaj rešilo vprašanje?

ODGOVOR: **Ameriški in angleški imperialisti dajejo obljube obema strankama. Dozdeva pa se mi, da imajo interes, da se vprašanje dejansko ne reši. Hočejo, da Trst obvisi med Italijo in Jugoslavijo na tak način, da jim dopušča izsiljevanje obeh vlad teh dežel zato, da si jih s tem držijo obe navezani. Situacija bo torej še nadalje ostra ter nevarna in svetovno javno mnenje, ki ljubi mir, bi moralo zahtevati skupno z nami enostavno in preprosto izvedbo mirovne pogodbe. To bi bilo danes najhitrejše in najučinkovitejše sredstvo za to, da pride v tej coni do pomiritve, to je do koraka naprej k miru.**

* * *

Dan pozneje, t. j. v soboto 27. septembra je vlada ZSSR odgovorila na noto zahodnih velesil glede avstrijskega vprašanja. Sovjetska vlada poudarja, da je pripravljena udeležiti se seje namestnikov za Avstrijo pod pogojem, da se diskutira o podpisu splošne mirovne pogodbe in da zahodniki umaknejo načrt o skrajšani pogodbi. Nota opozarja zahodnike, da še niso odgovorili na vprašanje, ali so pripravljeni dokončati splošno pogodbo, ki ji manjka le 6 členov. Na koncu sovjetska vlada pravi:

«Vse te note so dokazale, da se vprašanje avstrijske pogodbe ne more preučiti, ako se nima v vidu vprašanje izpolnitve s strani ameriške, britanske in francoske vlade tistih obveznosti, ki izhajajo iz mirovne pogodbe z Italijo in se tičejo Svobodnega tržaškega ozemlja. Sovjetska vlada potrjuje svoje stališče, izneseno v notah 18. januarja in 14. avgusta».

Togliattijeve izjave in novo sovjetsko opozorilo zahodnikom, naj spoštujejo mirovno pogodbo z Italijo, sta dva dogodka, ki nam dokazujeta, da se v svetu stalno utrjuje prepričanje, da ustanovitev Svobodnega tržaškega ozemlja predstavlja važen korak naprej k utrditvi in ohranitvi miru. Sovjetska zveza je ponovno odločno opozorila zahodnike, naj plačajo menico, ki so jo podpisali pred 5 leti. Prav tako je to znak, da Sovjetska zveza ne bo odstopila od svoje odločne obrambe STO, kar je prebivalstvu našega Ozemlja najboljše zagotovilo v borbi proti imperialistom, Titu in De Gasperiju.

Togliattijeve izjave v zvezi s tržaškim vprašanjem so pa odločilen udarec titofašistom, titopendentistom in beograjski vladi, ki so skušali vedno špekulirati prav s stališčem bratske KPI. Tov. Togliatti jim je zamašil gobec in postavil na laž vsa njihova natolcevanja. Kot smo že večkrat poudarili, so italijanski komunisti sprejeli ustanovitev STO kot kompromis miru, kot so ga sprejele vse miroljubne sile na svetu. Tega kompromisa se držijo in se za njegovo uresničenje borijo. Za to odločno stališče, ki ga je tov. Togliatti iznesel, se mu zahvaljujejo vsi naši prebivalci, ki vedo, da le ustanovitev STO lahko zagotovi mir v tem delu Evrope in obsodi na propast vse poskuse za njegovo razkosanje, ki bi le omogočilo napadalne načrte imperialistov.

Prav ob tem razgovoru se je pokazalo sovražno stališče titovcev in titopendentistov do STO. V nedeljo sta «Primorski» in «Corriere» popolnoma prezrla Togliattijev intervju, medtem ko sta v torek objavila le komentar «Borbe», ki je bil spisan po receptu najbolj gnusnega protisovjetskega izpada. Titofašisti so jezni, da jih je Togliattijev intervju do golega razgalil in da je vsem pokazal, kako so nasprotni ustanovitvi STO, ki bi pomenila enakopravnost za Slovence in Hrvate in konec vojaških mahinacij po stopinjah «linije iz Trsta v Solun».

Prebivalstvo našega Ozemlja je sprejelo Togliattijevo izjavo z velikim navdušenjem kot velikanski prispevek za našo borbo v korist STO in proti barantanju. Veliko iskrenih indipendentistov in ljudi, ki so nasedali titovski in Giampiccolijevi propagandi, je spoznalo zlonamernost titofašistov in voditeljev skupine okrog «Trieste Sera» in «Corriere di Trieste», in jim prav v teh dneh z gnevom obrnilo hrbet.

ZASEDANJE CENTRALNEGA KOMITEJA K.P. S.T.O.

Mobilizirati tovariše v pripravah za Kongres narodov

Solidarnost s tov. Violo - Tov. Destradi je poročal o organizacijskih vprašanjih

V soboto se je pod predsedstvom tov. Vidalija sestal v Domu pristaniških delavcev Centralni komite KP STO. Ob začetku seje se je tov. Vidali spomnil tovariša Viole, člana CK, ki je zaprt zaradi titovske provokacije. Centralni komite je izkazal svojo simpatijo in solidarnost junaškemu tovarišu in se pridružil nabiralni akciji, ki so jo začeli miljski tovariši, z vsoto 7040 lir, ki je bila nabrana med člani za časa seje.

Nato je tov. Destradi imel svoje poročilo o organizacijskih problemih. Poročilu je sledila plodna in zanimiva diskusija. Sklenilo se je, da se bo na podlagi diskusije sestavila resolucija, ki jo bodo partijske sekcije diskutirale.

CK je poudaril važnost vsetovarniške partijske konference, ki bo v nedeljo 19. oktobra. Ugotovil je navdušenje, s katerim se tovariši pripravljajo na praznovanje XIX. kongresa KP(b) SZ, in vzpodbudil tovariše k uresničenju vseh prevzetih obveznosti za poslavo tega velikega dogodka, prav posebno pa k uresničenju večjega širjenja in okrepitve našega tiska.

Centralni komite je po predlogu tov. Laure Weissove odobril pismo vsem članom sekcijskih in celičnih komitejev ter komunistom v množičnih organizacijah za okrepitev delovanja partizanov miru.

* * *

CK KP je naslovil članom sekcijskih in celičnih komitejev ter komunistom v množičnih organizacijah naslednje pismo:

Dragi tovariši! CK meni, da je potrebno opozoriti vse komuniste na delo na področju borbe za mir za to, da se na tem poprišču, ki je osrednjega pomena v našem delovanju, odpravijo kot predpriprava na Kongres narodov za mir, ki bo decembra na Dunaju, vse pomanjkljivosti, ki še obstajajo.

Vsakemu tovarišu mora biti jasno, da je treba uresničiti naloge v borbi za mir s političnimi pobudami, propagandnim delovanjem in z akcijami na vseh področjih (partijskem, sindikalnem, ženskem, mladinskem itd.) in ne samo na področju delovanja partizanov miru. To pomeni, da mora referent za določeno delo v vsaki partijski instanci osebno zasledovati to delo, kontrolirati in vzpodbuditi njegov razvoj. To se mora zgoditi predvsem v tovarnah, ki imajo in morajo vedno bolj imeti vodilno vlogo v borbi proti vojni. Vsaka borba in vse politične, gospodarske, socialne pobude, ki jih naš demokratični pokret vodi v tem strateškem oporišču anglo-ameriškega imperializma, so dejanja miru. Njihovo učinkovitost pa je treba razširiti s prikladnim propagandnim in vzgojnim delom za razjasnitev povezave med temi borbami in borbo proti posledicam vojne politike v mednarodnem in krajevnem merilu.

Po drugi strani je treba povečati delovanje komunistov v pokretu partizanov miru. Povzeti se morajo praktični organizacijski in politični ukrepi za to, da se delovanje Partije ne krije z delovanjem Odborov miru in da se prepreči vsaka omejitev njihove avtonomije. To bomo dosegli le, ko bodo Odbore miru sestavljali po večini nekomunisti, poleg katerih naj vedo delati politično sposobni tovariši, ki jih je treba zbrati med najboljšimi.

Da se uresničijo te naloge v teku dveh mesecev, morajo tovariši voditelji sekcij, celic in množičnih organizacij:

1. Popularizirati značaj in važnost Kongresa narodov in razjasniti pomen borbe na našem Ozemlju in njene razne oblike.

2. Organizirati debate, konference, hišne sestanke in akcije kapilarne propagande za to, da se razloži prebivalcem vsakršne politične pripadnosti sedanji politični položaj, ki ga označujejo prehod iz vojnih priprav v izvrševalno in provokatorsko jazo ter vedno večja protislovja v samem taboru vojne.

3. Popularizirati strahote bakteriološke vojne, razširjajoč brošuro Yvesa Fargea, in razviti debate in razgovore o oborožitvi Nemčije, razložnjič miroljubno politiko ZSSR in ljudskih demokracij.

4. Utrditi pokret partizanov miru z razširitvijo političnega sestava Odborov, s povečanjem njihovega števila in prav posebno s pažnjo, da v njih delajo tovariši, ki lahko izvajajo široko in inteligentno politiko zavezništva.

CK KP STO

Jutri, v nedeljo 5. oktobra bo pri

DOMJU

odkritje spomenika padlim borcem

Spored:

Ob 14 zbirališče pred gostilno Carniel pri Domju.

Ob 15 krene povorka do spomenika.

Ob 15,30 polaganje vencev in odkritje spomenika.

Govorita tovariša

Karel Šiškovič

in

Francesco Gasperini

Predseduje dolinski župan

Dušan Lovriha

Sodelujejo: okrajna godba na pihala, pevski zbor iz Boljunca in zbor Ljudskega pevskega društva (bivši «Rota»).

Po končani svečanosti bo na dvorišču in v gostilni Carniel družinski praznik z godbo in pevskimi zbori.

Udeležite se polnoštevilno!

* * *

Prevozna sredstva: filobus štv. 20 vozi nepretrgoma s trga Barriere. Od Dacia do kraja svečanosti je 10 minut peš.

Amerikanci ubili 56 ujetnikov

PEKING — **Ameriški gangsterji so 1. oktobra ubili v koncentracijskem taborišču na otoku Čežu 56 kitajskih ujetnikov in jih težko ranili 120, ker so «peli komunistične himne in izobesili komunistične zastave», kot pravi uradno poročilo ameriškega vojnega zločinca gen. Clarka**

Pozdrav KP STO XIX. kongresu VKP(b)

Komunistična partija Sovjetske zveze — MOSKVA

Dragi tovariši!

Pošiljamo plameneče pozdrave XIX. kongresu Komunistične partije ZSSR, izkušenega in prekaljenega vodstva mednarodnega komunističnega pokreta.

Komunistična partija Sovjetske zveze je pod genialnim in odločnim vodstvom velikega Stalina svetilnik, ki osvetljuje borbo narodov za zmago trajnega in trdnega miru v svetu, za ohranitev nacionalne neodvisnosti vseh naradov, za izboljšanje življenjskih pogojev delovnih ljudi, za uveljavitev nove socialitične družbe v svetu.

Mi, tržaški komunisti smo hvaležni Komunistični partiji ZSSR, ker nam je s pravočasnim razkrinkanjem Titove tolpe špijonov in morilcev omogočila, da smo z njo prekinili vsak stik, da smo jo osamili in razkrinkali, da smo se napotili k cilju, da postanemo prava Komunistična partija.

Vedno širši sloji našega prebivalstva, odobravajo obrambo mirovne pogodbe z Italijo, neprenehno akcijo Sovjetske zveze za ustanovitev Svobodnega tržaškega ozemlja, umik angloameriških čet iz cone A in titofašističnih čet iz cone B STO, ki predstavljata vzpodbudo za demokrate tega imperialističnega ilegalna vojaškega oporišča v njihovi borbi za brezpogojno uveljavitev mirovne pogodbe.

Na tem delikatnem obmejnem področju, kjer se vrši spopad med nacionalizmi, utrjujemo bratstvo med Slovani in Italijani in krepimo svoje stike z množicami po vzgledu bratskega sožitja med narodi ZSSR in modrega podučevanja učitelja narodov, tovariša Stalina.

Obljubujemo, da bomo vedno sledili vzgledu velike Komunistične partije Sovjetske zveze, da bomo vredni pripadati veliki družini komunistov vsega sveta. Obljubujemo, da bomo odpravili pomanjkljivosti v svojem delu, da bomo vedno ostali zvesti stvari proletarskega internacionalizma, socializma in miru.

Želimo veliko uspehov XIX. kongresu Komunistične partije ZSSR, kongresu miru in izgradnje komunizma!

Na mnoga leta, tovariš Stalin, učitelj in vodja vseh narodov v borbi za bodočnost miru, napredka in blagostanja!

Živel komunizem!

CENTRALNI KOMITE KOMUNISTICNE PARTIJE STO

Sekretar (VITTORIO VIDALI)

Novo šolsko leto

Že več let je minilo od ponovne ustanovitve slovenskega šolstva v naših krajih, a če postavimo na tehtnico krivice napram njemu na eno stran in njega izboljšanje na drugo, bo tehtnica težko padla na prvo stran.

V teh letih so se vrstila spletkarjenja, špekulacije, provokacije v prid političnih struj, zlasti titovske agenture, ob polni podpori vojaških okupacijskih oblasti, ki so za slovensko šolo odgovorne in od katerih bi se imelo pričakovati nje zaščito.

Pritiski nad slovenskimi starši s strani italijanskih šovinistov, ki so jih praktično izvajali fašistični didaktični ravnatelji in delodajalci, za vpis otrok v italijansko šolo so bili v teh letih na dnevnem redu zlasti v dobi pred začetkom šolskega leta. Vsa časopisna kampanja italijanskih in mlačna, zahrbtna polemika slovenskih šovinistov, je negativno vplivala na njen razvoj in ustvarila med nekaterimi mnenje, da je slovenska šola manjvredna, kar je seveda tudi odigralo svojo vlogo pri vpisovanju v slovenske šole.

Šolske oblasti odrekajo brez vsakega utemeljenega vzroka stalnost šol in učnih moči, otvoritev novih, potrebnih šol (glej Gabrovec), gradnjo novih poslopij.

Kar je bilo zgrajenega v tej dobi, kot n. pr. nove šolske stavbe pri Domju, v Prebenegu, Božičih, Saležu, otvoritev vrtca v Boljuncu, itd. je bila zasluga naših občin, skupin naših svetovalcev, zasluga naših demokratičnih organizacij, Komunistične partije, vsega poštenega prebivalstva, slovenskega in italijanskega.

Oblasti niso storile ničesar za izboljšanje našega šolstva, za izboljšanje učnih načrtov, učil, šolske opreme, da bi že prijetnost prostorov, in zanimivost snovi privabili učence, da bi v šolo zahajali z večjim veseljem in se tako tudi več naučili.

Res, otroci danes poznajo snov bolje kot pred tremi ali štirimi leti in obvladajo jezik bolje kot pred časom. Že pred približno enim letom je 14 slovenskih dijakov odneslo nagrado, ko je ECA razpisala risarski natečaj. Letos pa so slovenske nižje srednje šole tudi dobile drugo nagrado in diplomo prve stopnje na natečaju za risarske izdelke, ki ga je razpisala tovarna FIM v Turinu. Brez dvoma je vse to velika zasluga onih vestnih profesorjev in učiteljev, ki se na vse načine trudijo, da bi učencem nudili s skromnimi primitivnimi pripomočki s katerimi razpolagajo in v kolikor jim lahko učni načrt in notranje odredbe dovoljujejo sprostitev v razlaganju snovi, čim kvalitetnejšo izobrazbo.

Ko smo pred enim letom ugotavljali ob pričetku šole krivice nad slovenskim šolstvom, smo upali, da bodo v novem letu oblasti le izboljšale njihovo stanje. A. 6. oktobra se prične za osnovne in 13. oktobra za srednje šole zopet novo šolsko leto in stanje je vedno isto. Zavedamo se sicer, da je slovensko šolstvo najboljše sredstvo v rokah spletkarjev za izvedbo političnih provokacij. Vendar nam je vsega tega dosti!

Starši so zaskrbljeni, ker nimajo nikake garancije nad tem šolstvom, ki služi le v politične namene zanj odgovornim. Naše slovensko demokratično ljudstvo obsoja vse te kršitve narodnostnih pravic in demokratičnih načel! Vse demokratično prebivalstvo je naveličano manevrov za STO, ker ti manevri služijo tudi upropaščanju slovenske šole, in zlasti, ker želi živeti v miru in bratstvu.

Zato ponovno kličemo, naj bi se v tem novem šolskem letu združili vsi prijatelji slovenske šole, da jo branijo pred vsemi napadi. Sli bomo v borbo s podvigom roditeljskih svetov, s pospešitvijo stikov staršev s šolo, z akcijami v podporo bitke, ki jo vodijo naši svetovalci v občinskih svetih, prepričani, da bomo le dosegli, kar želimo, tudi proti volji sovražnikovega tabora.

Jutri, v nedeljo 5. oktobra ob 10. uri v

KINU OB MORJU

bo poslanec

Ambrogio Donini

imel konferenco o

«Politiki miru Sovjetske zveze»

3 smrtne obsodbe v Jugoslaviji

BEOGRAD — Titofašistični uradni krogi sporočajo, da je Tito sprejel Churchillovo povabilo obisk v Angliji, kamor se bo podal spomladi. V Jugoslaviji se nadaljuje sodni in policijski teror. Okrožno sodišče v Zaječarju je v soboto obsodilo na smrt 3 ljudi pod običajno obtožbo «vohunskega delovanja». V tem poslednjem času se smrtne obsodbe v Jugoslaviji vznemirljivo množijo, kar pomeni, da se iz dneva v dan veča protititovski odpor.

Zahvala tov. Vidalija

Tovariš Vittorio Vidali se tem potom zahvaljuje vsem organizacijam, tovarišem in prijateljem, ki so mu poslali voščila ob praznovanju 52. rojstnega dneva.

S pojačano aktivnostjo bodo komunisti dostojno počastili XIX. kongres VKP(b)

Celice Tovarne strojev bodo za 50% presegle vsoto denarja, ki so ga imele nabrati za demokratičen tisk - Sekcija Sv. Ivana bo obnovila partijske izkaznice do 7. novembra - Obveza celice VOM za rekrutacijo novih članov - Obširen delovni načrt sekcije Barriere - Pozdravi tovarišem v Leningradu

Eno izmed glavnih vprašanj, ki so ga obravnavale vse sekcije in celice tudi v zadnjih dveh tednih, je brez dvoma delovni načrt za počastitev XIX. kongresa VKP/b, ki se začne jutri. Kongres velike Partije Lenina in Stalina je dogodek mednarodnega pomena, ki ga niso mogli prezreti niti sovražniki delavskega razreda. Nedvomno predstavlja ta kongres, ki se vrši v posebno kritičnem trenutku svetovnega položaja, za vse delovno ljudstvo in posebno še za komuniste nov dragocen vir, iz katerega bodo lahko črpali izkustva in smernice za vse svoje bodoče delo. Lahko rečemo, da je kongres velikega pomena za vse človeštvo na splošno, ker je to obenem dragocen doprinos k stvari miru, svobode in dela

Zaradi tega smatrajo vsi komunisti in demokrati našega ozemlja kot častno nalogo počastiti ta zgodovinski dogodek v raznovrstnih oblikah. Kot podlaga za dostojno počastitev so vzele vse celice in sekcije delovni načrt, ki ga je pripravil IK naše Partije, katerega so poedine celice še izpopolnile z raznimi lastnimi pobudami. Veliko število sekcij je poslalo prav v zadnjem času kongresu in Boljševiški partiji nešteto brzojavk in pisem z voščili za čim boljše uspehe ter prisrčnimi pozdravi sovjetskim delavcem v raznih tovarnah. Obenem so navedene obveze, ki so si jih z navdušenjem prevzeli, bodisi glede izboljšanja širjenja našega tiska, nabiranja denarnih prispevkov, izboljšanja organizacije itd.

Tako imamo obvezo **celic v Tovarni strojev**, kjer so si tovariši postavili novo nalogo. Sklenili so, da bodo presegli za 50 odst. znesek nabiralne akcije za naš tisk, ki so ga postavili kot cilj v «mesecu tiska». Ni dvoma, da bodo tovariši iz Tovarne strojev to nalogo tudi izpolnili. To nam jamči tudi že samo dejstvo, da so med prvimi izvršili prvo nalogo. Nadalje bodo zvišali razprodajo «Lavoratora» ter se mobilizirali za izredno širjenje «Notizie Sovietiche». Kot cilj so si zadali razprodajo 5 izvodov na vsakih 100 delavcev. V ta namen so napovedali tekmovanje tovarišem v ladjedelnici Sv. Marka in Tržaškem arzenalu.

Komunisti **sekcije Sv. Ivana** pa so prevzeli druge obveze. Sklenili so, da bodo do 7. novembra, obletnice Oktobrske revolucije končali obnavljanje partijskih izkaznic za leto 1953. Pozabili niso seveda na rekrutacijo novih članov in širjenje tiska. V pismu, ki so ga poslali tovariši **celice VOM** Boljševiški partiji so naznačene vse njihove obveze. Predvsem bodo utrdili in izboljšali dosežene uspehe pri širjenju tiska. Razen tega se obvezujejo, da bodo dosledno izvršili vse naloge, ki jih bo dala naša Partija. V pismu, ki je iskren izraz navdušenja za bodoči kongres in velike hvaležnosti prvi deželi socializma pošiljajo tovariši iskrene in tople pozdrave velikemu voditelju tov. Stalinu. Na čast kongresu bodo navedeni tovariši končali obnavljanje izkaznic do 31. decembra ter posvetili posebno skrb problemu rekrutacije novih članov.

Tovariši **podsekcije ACEGAT-a** bodo zvišali za 20 odst. širjenje demokratičnega tiska, organizirali konferenco o pomenu XIX. kongresa, kratek politični tečaj. Do 21. decembra 73-letnice tov. Stalina pa bodo končali z razdeljevanjem izkaznic za prihodnje leto. Obširen in dober delovni načrt je pripravila tudi **sekcija M. Cossutta iz Barriere.** Tovariši bodo organizirali široko mrežo raznašalcev našega tiska, pripravili stenčas o realizacijah v Sovjetski zvezi.

Tovariši **celice pri Dacju** so se obvezali, da bodo presegli načrt širjenja tiska kakor tudi načrt glede finančne podpore. Kongresu VKP/b so nadalje poslali pismo, v katerem izražajo hvaležnost SZ za njeno stalno prizadevanje v obrambi STO in miru. Tovariši **celic Zancolich - Verrucchi** pa so se obvezali napram tovarišem v mestu Smolensk, da bodo pospešili nabiralno akcijo za naš tisk ter izboljšali svoje delo na organizacijskem področju.

«Kdor čeprav malenkostno oslabi železno disciplino proletarske partije (prav posebno za časa proletarske diktature) dejansko pomaga borbi buržoazije proti proletariatu».

V. I. LENIN

Sekcija Pončane pa se je s svoje strani obvezala, da bo izvršila razdeljevanje partijskih izkaznic do 21. decembra t. l. Tovarišem v Leningradu je poslala bratsko pismo s prisrčnimi pozdravi in voščili za nadaljnje uspehe.

Razen navedenih obvez so številne celice organizirale v tem tednu vrsto dobro uspelih konferenc o Sovjetski zvezi. Stevilni poslušalci so sledili z velikim zanimanjem besedam govornikov, ki so prikazali v jasnih slikah, kako poteka življenje novega sovjetskega človeka in njegove napore ter uspehe na vseh poljih. Med slične pobude beležimo tudi praznik, ki so ga organizirali prejšnjo nedeljo tovariši iz Hrvatinov, kjer je bila udeležba nadvse zadovoljiva.

V slovesno počastitev XIX. kongresa bo prihodnjo nedeljo 12. t. m. veličastna osrednja proslava, ki je organizira naša Partija. Govorila bosta tov. Vittorio Vidali in Karel Siškovič. Na sporedu je predvajanje zanimivega sovjetskega filma «Kozaki Kubana» ter nastop pevskih zborov. Ob tej priliki bo otvorjena tudi razstava stenčasov, ki jih razne sekcije in celice pripravljajo z veliko skrbnostjo. Omenimo naj še, da je bil rok za predložitev podaljšan do prihodnje sobote 11. t. m.

Nabiralna akcija za finančno podporo demokratičnemu tisku, ki se je vključila med obveze na čast kongresu VKP/b, beleži tudi v zadnjem času zadovoljiv napredek. Nabral se je do sedaj preko 1 milijon in 200 tisoč lir. Lestvica, ki smo jo objavili v zadnji številki se je medtem precej spremenila. Lahko rečemo, da se je začelo med sekcijami, ki zavzemajo prva mesta pravo tekmovanje. In ni dvoma, da bodo prinesli prihodnji dnevi še nova in prijetna iznenadenja.

Seznam prispevkov, ki so jih poslale sekcije in celice v zadnjem času: Milje: tovarna Aquila 9105, sekcija Božiči-Hrevatini 8250, Škofije 1650, Campore 2060, ladjedelnica Sv. Roka 1780, občinska celica 290, Griža 1150, Lazaret 660, moške celice iz središča Milj 3815, ženske celice iz sreddišča Milj 17.200, Spartaco Depangher na lastno pobudo 1800, ladjedelnica Felszegi - Martinuzzi 600. Barriera: cel. Passionaria 1000, cel. Cattaruzzi 2950, cel. Zuliani 1000, cel. Pastorčič 2500, cel. Gigante 550, nabrano «pri belem konjičku» 970, tov. Castagnini 370, tov. Vardabasso F. 400, tov. Pasco 500. Prosek 10.500, Nabrežina - kamnolomi 3000, Sv. Vid 16.435, Arzenal 30.770, Tovarna strojev 17.234, Sv. Marko 10.540, Pončana 23.845, Sv. Križ 1400, Skoljet 13.900, Sv. Ana: cel. Ibarruri 1567, cel. Beloyannis 2000. Opčine 1400, Greta in Rojan 3430,

(Nadaljevanje na IV. strani)

«Reven kmet kot opora delavskega razreda, srednji kmet kot zaveznik in kulak kot razredni sovražnik: to je naše stališče do teh družbenih slojev».

J. V. STALIN

MLADINA DEŽELE, KJER JE BESEDA BREZPOSELNOST IZGINILA IZ SLOVARJA

Sovjetska država posveča največjo pažnjo življenju in delu mladine

Doseči življenje, ki ga je vredno živeti, je želja vseh naših mladincev, ki so prisiljeni živeti v korumpirani in razpadajoči družbi, ki jim odklanja pravico do dela, učenja, športa in razvedrila in jim nudi le lakoto, bedo in vlogo topovskega mesa.

Zato mladinci vsega sveta gledajo na sovjetsko mladino kot na najsrečnejšo mladino sveta.

Da, sovjetska mladina je najsrečnejša na svetu. Beseda brezposelnost, ki straši našo mladino, je izginila iz sovjetskega slovarja in jo je zamenjalo geslo «Delo za vse». Sovjetska mladina ne goji več sovraštva do dela, ki je razvito v mladini kapitalističnih dežel zaradi nečloveškega izkoriščanja, kateremu je podvržena. Sovjetska mladina ljubi delo in napenja svoje sile za to, da čimveč dvigne proizvodnjo, ker to pomeni dvigati blagostanje skupnosti.

Medtem ko se pri nas vladarji zanimajo za mladince za to, da jih spremenijo v poslušno orodje, sovjetska vlada posveča vso svojo skrb mladincem in izdaja milijarde rubljev za razvoj dela, kulture, športa in razvedrila. Že 1940 je sovjetska država ustanovila «Rezervo dela», ustanovo, ki ima nalogo, da razvija po vsej deželi gosto mrežo strokovnih šol, v katerih se mladinci in mladinke od 15 do 17 let v roku 8-12 mesecev teoretično in praktično izučijo za dobre delavce. V letih IV. petletnega načrta je iz teh šol izšlo 4 in pol milijona novih delavcev. Na industrijskem področju s mladinci deležni vztrajne p žnje. Njihov delovni urnik je t ko razdeljen: od 15 do 16 let delajo 4 ure, od 16 do 17 let delajo 6 ur, od 18 leta dalje p 8 ur kot normalni delavci.

Vse je tako urejeno, da s mladinec v Sovjetski zvezi nor malno razvija. Vsaka tovarn ima svoj klub, v katerem se mla dinec udeležuje tistih aktivno sti, ki mu prijajo. Naj omen mo, da samo sovjetski sindika imajo za mladino 1000 telovadni 1000 stadionov, 4000 športnih grišč, 2000 baz za smučanje.

Isto velja tudi za mlade km te. Kolhozi in sovhozi, opremlj ni z najmodernejšimi stroji, ra polagajo s športnimi in razv drilnimi napravami, imajo knj žnice, klube, tečaje, šole, iz k terih izhajajo izurjeni in sreč mladi kmetje. Analfabetizem nepoznan.

Medtem ko je študij pri n privilegij malega števila mladi cev, so sovjetske osnovne, sre nje, višje šole in univerze o prte vsem, ki se hočejo učiti.

Posečanje desetletne šole je o vezno. Dijak, ki je dokončal sre njo šolo, se lahko vpiše v str kovne, medicinske, trgovske, te nične šole, s katerih lahko g na višjo šolo ali pa na univerz kjer se bo učil za dobo 4-6 le Dijaka in študenta vsestransk podpirajo. Solske knjige stane zelo malo. Država brezplačno r deljuje 50% teh knjig. Na unive zi so takse minimalne. Studen ki so dobro opravili maturo, ne plačujejo. V vsakem mestu stajajo «dijaški in študentski d movi». Poleg tega dobiva štud od vlade štipendijo, ki je dolo na po fakulteti, ki jo pose tako, da se lahko popolnoma s preživlja. Medtem ko pri nas čina diplomiranih študentov more najti dela, v Sovjetski zi prejme študent še pred dok čanim študijem več vabil na d tako da razen izbire nima dr skrbi.

Razumljivo je, da se zaradi lovnih in učnih pogojev, sovje mladinci zgledno obnašajo, njih razvija samodisciplina, hovo zadržanje do dela in so listične domovine je pošteno zavestno, napenjajo vse s sile in zmožnosti za poveča državnih bogastev in tankoču spoštujejo javno lastnino.

Proti tem pridobitvam sov skih narodov in njihove mlad sklepajo zaroto vojni hujsk vsega sveta. Oni želijo pah sovjetsko mladino nazaj v pr nje čase, želijo, da bi tudi sov ska mladina občutila na koži kot naša mladina vso gr življenja v kapitalističnih d lah. Ti ljudje pa se zelo mo v svojih načrtih. Sovjetska zv trdnjava miru v svetu ni os ljena. Z njo so vsi narodi sv Ti ljudje se motijo, kajti mla vsega sveta se bori za to, d lahko zaživela v taki družb kakršni živi sovjetska mladin jo v njeni borbi za mir in munizem vodi slavni Lenino Stalinov Komsomol. S to mla je mladina vsega sveta. Zato mladinci kapitalističnih dežel bodo nikoli dovolili, da bi k koli dvignil svojo roparsko nad domovino najsrečnejše dine sveta.

LUCIJAN RONCEL

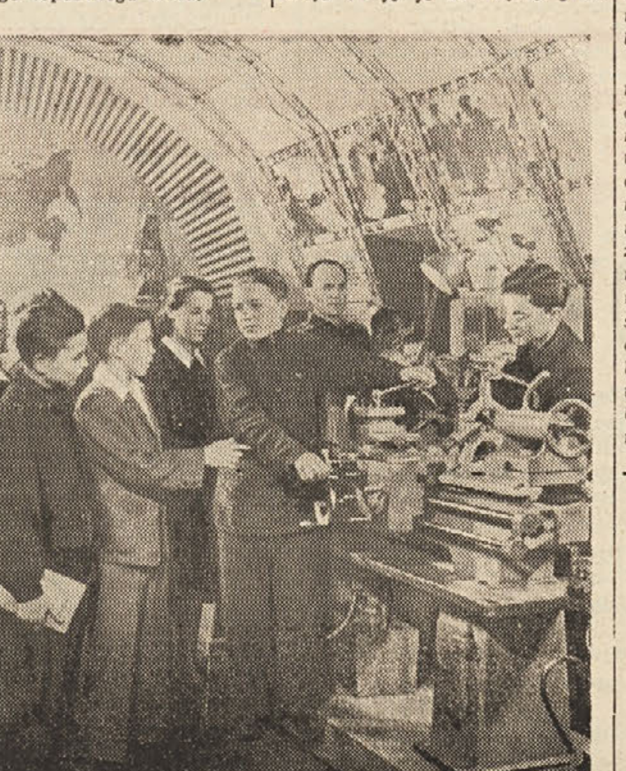

Sovjetski mladini je omogočeno, da ne le dela, temveč da se vsestransko izobražuje ter specializira v stroki, ki ji ugaja

«Stališče politične stranke do lastnih napak je eno izmed najvažnejših in najbolj sigurnih meril za presojanje, ali je stranka resna, ali v dejanjih izvršuje svoje dolžnosti do svojega razreda in delovnih množic. Odkrito priznati napako, ugotoviti njene vzroke, analizirati situacijo, ki jo je povzročila, natančno preučiti način poprave: to je znak resnosti stranke; to pomeni izpolniti dolžnosti, vzgajati in učiti razred in s tem tudi množice».

V. I. LENIN

«Trockizem je predstražni oddelek protirevolucionarne buržoazije».

J. V. STALIN

Nasmejani obrazi

«Komunizem je sovjetska blast in elektrifikacija žele».

V. I. LENIN

«Nacionalistični odklon prilagoditev internacio stične politike delavske razreda nacionalistični p tiki buržoazije. Vsak na nalistični odklon predsta poskus «lastne nacional buržoazije za izpodkopava sovjetskega režima in resta racijo kapitalizma».

J. V. STALIN

BORBE ZA INDIJSKI TRG MED Z.D.A. IN VELIKO BRITANIJO

Trumanov program služi prodiranju ameriškega kapitala

Dobički ameriških monopolov - Preko "sklada za tehnično pomoč" vsiljujejo Amerikanci svoje proizvode in kontrolirajo gospodarstvo Indije - ZDA in Anglija sta si edini v naporih za preprečitev razvoja indijske industrije

Toda ameriška podjetja že najdejo način za odstranitev od Angležev diktiranih ovir. Da onemogočijo sistem angleškega posredovanja v trgovini, ustvarjajo sistem posebnih agentov. Naj omenimo le družbe «Westinghouse Electric and Mrg. Co» družbo du Ponta iz Nemoursa, «Caterpillar Tractor Co». Mednarodna banka za obnovo, sredstvo ekspanzionistične politike Wall Streeta, zahteva od Indije, ako hoče dobivati posojila, da daje prednost ameriškim družbam.

Primer: ko je Mednarodna banka l. 1950 otvorila kredit v Indiji za izgradnjo električne centrale v Bokaru, je zahtevala, da se mora vsa oprema naročiti pri ameriški družbi Westinghouse Electric.

Borba za indijsko tržišče je po vojni začela neugodno potekati za Veliko Britanijo. Uvoz ameriškega blaga v Indiji se je povečal iz leta v leto kljub trdovratnemu odporu angleških konkurentov. Po podatkih indijske carine se je ta uvoz povečal za 15krat v primeri s predvojno dobo, tako da je za 582 milijonov rupij višji od angleškega. Pred vojno je bilo na indijskem trgu 7 odst. ameriškega in 30 odst. angleškega blaga. 1951 se je razmerje spremenilo: angleški del je padel na 21 odst., ameriški se je dvignil na 30 odst. Naslednje številke, ki jih navaja list «Commerce», nam kažejo, kako naglo se je dvignila trgovinska ekspanzija Wall Streeta: od 1950 do 1951 je ameriški izvoz v to deželo prešel od 1.006.800.000 na 2.013.800.000 rupij, kar pomeni, da se je v letu dni podvojil!

Vzporedno s trgovsko ekspanzijo skušajo ZDA odvzeti Angliji tudi prvo mesto v investicijah. Ameriški kapital se je dobro plasiral predvsem v rudarski industriji. Srdit boj se je vnel za ležišča mangana. Dolga leta so bila ta ležišča v rokah Angležev. Britanska družba «Central Provinces Manganese Ore Co.» je kontrolirala od 40 do 60% vse manganske proizvodnje v Indiji. 1951 pa so Amerikanci ustanovili indijsko - ameriško družbo «Brainard International Company», ki se je lotila izkoriščanja ležišč mangana.

Ustanavljanje mešanih ameriško - indijskih družb je običajna pot pronicanja ameriškega kapitala v Indijo. Ta način pronicanja je najudobnejši, ker se Amerikanci skrijejo za indijskimi slamnatimi možì. V zadnjih letih so te mešane družbe zrasle kot gobe po dežju.

Ameriški petrolejski monopoli močno delujejo v Indiji. Londonski «Financial Times» je pisal, da «Standard-Vacuum Oil» gradi v Bombayu petrolejsko čistilnico, ki bo stala 30 milijonov dolarjev. Isto dela «California Texas Oil» v Vizagapatamu. «Standard Vacuum» je začela kupovati petrolejska ležišča zahodne Bengale.

Za sedaj ameriški kapital direktno in indirektno kontrolira v Indiji 75% naprav za montažo avtomobilov, 64% proizvodnje aluminija, 21% industrije kavčuka. Medtem ko so angleške investicije ostale na isti ravni kot pred vojno, so se ameriške povečale za petkrat. Ameriški kapitalisti izpodrivajo svoje angleške konkurente skoraj v vseh industrijskih panogah dežele in prav posebno pa v petrolejski, manganski in industriji živil.

Ena izmed oblik za pronicanje ameriškega kapitala v Indijo je «tehnična pomoč», ki jo predvideva 4. točka Trumanovega programa. Ekspanzionističen značaj te točke se prav posebno odraža Indiji.

Pod pretvezo finansiranja «tehničnih načrtov» je bil ustanovljen «indijsko - ameriški sklad za tehnično sodelovanje». V tem skladu je 50 milijonov dolarjev z ameriške in 86 milijonov z indijske strani. Sklad pa upravlja ameriški poslanik v Delhiju. Pogodba predvideva koordinacijo gospodarskega delovanja indijskih oblasti s «skladom za tehnično sodelovanje». Vsled te pogodbe ne more indijska vlada povzeti nobenih gospodarskih ukrepov brez privoljenja ameriškega ravnatelja «sklada».

Ameriški ravnatelj lahko svobodno razpolaga z ameriškim in indijskim delom denarja. Zakaj mu pa ta denar služi? Uradno je denar za «gospodarski razvoj» in prav posebno za kmetijski razvoj. Kmetje določenih področij dobivajo proti plačilu in ne zastonj ameriški material, ameriška semena in ameriške stroje. Ameriške družbe odpirajo namakalne kanale. Na ta način izvažajo ZDA svoje proizvode v Indijo, se polaščajo tega trga in zasužnjujejo deželo.

Da bi onemogočila ta ameriški načrt, je januarja 1950 Anglija sestavila «načrt Colombo», ki pa je propadel zaradi pomanjkanja denarja. Ameriške investicije so zaradi tega trikrat večje kot angleške.

Voditelji ZDA pravijo, da s svojimi investicijami pomagajo razvoju Indije. To je laž. Indija mora kupovati ameriške proizvode po visokih cenah in po najnižjih cenah prodajati svoje surovine. Prav tako Indija ne dobiva materiala, ki bi ga nujno rabila za svoj industrijski razvoj, t. j. stroje za težko industrijo, marveč dobiva le material za razvitje tiste industrije, ki ne gre dlje od polizdelka.

Angleži in Amerikanci so si edini v svojih naporih: Indija mora ostati zaostala agrarna dežela. In to jim uspeva. Samo tako lahko ogromno zaslužijo. Naj navedemo le primer, da bodo Amerikanci zaslužili samo s petrolejsko čistilnico v Bombayu 160 milijonov rupij na leto (5 rupij - 1 dolar). To je torej bistvo ameriškega in angleškega interesa za Indijo.

Javno mnenje v Indiji pa je razumelo vse to Zato se razširjajo protesti proti tej politiki in se zahteva, naj indijska vlada napravi konec temu nesramnemu početju Angležev in Amerikancev.

A. KUCENKOV in O. LITOV

(Konec)

Ruski balet

DOSLEDNO STALIŠČE V KORIST MIRU IN SODELOVANJA MED NARODI

Sovjetska zveza je edina velesila, ki zahteva ustanovitev STO

Prebivalstvo STO je hvaležno Sovjetski zvezi za njeno odločno, dosledno in vztrajno stališče v zvezi z vprašanjem STO. Sovjetska zveza se drži spoštovanja mednarodnih obveznosti, ker se samo tako lahko zagotovi mir v svetu. Zato zahteva spoštovanje mirovne pogodbe z Italijo in uveljavitev njenih določb o ustanovitvi STO. To stališče je zavzemala ob vsaki priliki in stalno opozarja zahodne velesile, ki hočejo uničiti STO z barantanjem med Titom in De Gasperijem, da je treba držati svečane obljube in izpolnjevati prevzete obveznosti.

1946

Sovjetska zveza je v korist miru sprejela kompromis o ustanovitvi Svobodnega tržaškega ozemlja.

1947

10. februarja je podpisala mirovno pogodbo z Italijo in jo ratificirala **29. julija.**

Na sejah štirih zunanjih ministrov, na katerih se je razpravljalo o imenovanju guvernerja STO in ki so se začele **18. februarja**, je vedno zastopala stališče, da je treba to vprašanje rešiti.

Jeseni je sprejela kandidata zahodnih velesil, belgijskega ministra Buissereta, ki ga je pa Velika Britanija odbila.

1948

18. marca je predlagala Varnostnemu svetu tri kandidate za guvernerja, ki so jih prej predlagale zahodne velesile. Tudi ta predlog je bil odbit.

13. aprila je sovjetska vlada poslala zahodnikom noto, v kateri odločno zavrača zahodni predlog o priključitvi vsega STO k Italiji, ker je **«nesprejemljiv in nasproten najosnovnejšim demokratičnim načelom».**

4. avgusta je ukrajinski delegat v VS OZN zahteval, naj se čimprej imenuje guverner.

18. avgusta je komentator radio Moskve obtožil zahodne velesile, da hočejo izvesti razkosanje STO. Dejal je, da ZSSR zahteva brezpogojno ustanovitev STO.

1949

16. februarja je sovjetska vlada sporočila Varnostnemu svetu, da sprejme za guvernerja STO kandidata, ki ga je predlagala Velika Britanija v osebi Svicarja Flueckingerja.

28. marca je Sovjetska zveza ponovno zahtevala, naj se imenuje guverner STO.

1950

20. aprila je sovjetska vlada poslala zahodnikom noto, v kateri jih obtožuje, da kršijo mirovno pogodbo z Italijo, da niso ničesar ukrenili za ustanovitev STO in da so spremenili Trst v strateško oporišče. Sovjetska nota je zahtevala: **izvajanje določb začasnega režima na STO; takojšnje imenovanje guvernerja; imenovanje začasnega vladnega sveta; določitev datuma, s katerim naj stopi v veljavo stalen statut STO; likvidacijo anglo-ameriške ilegalne strateške baze; umik vseh okupacijskih čet.**

22. maja je sovjetski predstavnik na seji namestnikov za Avstrijo zahteval, naj se pred podpisom avstrijske pogodbe ustanovi STO.

1951

7. marca je Malik predlagal, naj se na dnevni red seje zunanjih ministrov vpiše tudi točka o izvajanju določb mirovne pogodbe z Italijo, ki se tičejo STO.

1952

25. junija je sovjetska vlada naslovila zahodnikom noto, v kateri proglaša za ilegalne sklepe, ki so jih sprejeli v Londonu in zahteva ustanovitev STO.

14. avgusta je Sovjetska zveza poslala zahodnikom noto, v kateri pravi, da se najprej mora ustanoviti STO in potem podpisati mirovna pogodba z Avstrijo.

27. septembra je v odgovoru na zahodno noto Sovjetska zveza podčrtala, da ne bo odstopila od svojega stališča, naj se najprej izvede mirovna pogodba z Italijo v tistih določbah, ki se tičejo ustanovitve STO.

V GORIŠKI DELO POKRAJINI

UREDNIŠTVO IN UPRAVA GORIŠKE IZDAJE «DELA» GORICA, ULICA XXIV. MAGGIO ŠTEV. 18, PRVO NADSTROPJE, TELEFONSKA ŠTEV. 24-36.

RESEN ODGOVOR VLADNI POLITIKI

Važna je bila protestna manifestacija proti politiki upropaščanja naše industrije ter proti namernemu zavlačevanju začetka del za bonificiranje Krminsko-gradiščanskega polja, ki je tako velikega pomena za vso goriško pokrajino.

Sobotna enotna splošna stavka je bila ena izmed najširših protestnih akcij, ki so se kdaj izvršile v naši pokrajini. Ta je bila tem važnejša, ker so se udeležili v celoti i delavci i uradniki tržiških ladjedelnic, kar pomeni, da je stavkalo 8.300 delavcev in uradnikov; nadalje delavci tovarne Solvay v Tržiču, SAFOG v Gorici ter velika večina delavk in delavcev v podgorski predilnici.

V Gorici so bili za dve uri ustavljeni vsi mestni avtobusi podjetja Ribi. Nameščenci malih podjetij, občinski ter pokrajinski nameščenci so stavkali stoodstotno. Prav tako so stavkali številni državni nameščenci. Ob 11. uri so skoro vse trgovine prenehale poslovati.

V Gradiški in Krminu so stavkali takorekoč vsi prebivalci. Prav tako tudi prebivalci ostalih manjših krajev posoške pokrajine, kar nam nudi še jasnejšo sliko, kako širok odmev je zajela stavka odn. protestna manifestacija proti politiki vlade.

Goriška pokrajina s svojimi 130.000 prebivalci ima 11 tisoč brezposelnih. V zadnjem času je bilo odpuščenih z dela v predilnicah in tkalnicas 800 delavcev in delavk, skrčen je bil delovni urnik v tovarni Solvay, tudi podjetje Mucchiut v Gradiški je znižalo svoj personal, enako tovarna Arrigoni v Gradežu, Passero v Tržiču, Ercoli v Gorici in druga manjša podjetja v pokrajini. Tudi bodočnost tržiških ladjedelnic je nejasna in temna, zlasti zato, ker ni prišlo do sklenitve naročil

Pred nedavnim je podtajnik krščanske demokracije Baresi, ki je obenem poslanec goriške pokrajine, spričo alarmantnega stanja v pokrajini na neki seji demokrščanskih aktivistov in svobodnih sindikatov povabil, naj bi se pričela «preučevati» možnost reševanje težke gospodarske krize. Baresi se je poskušal izogniti bistvu vprašanj in zakriti vladno odgovornost s tem, da je odvračal demokrščanske sindikaliste od borbe proti krizi in bedi, proti katerima se borijo vsi delavci pokrajine, ki silijo vladne oblasti in industrijske kroge, naj spremenijo svojo politiko.

Baresi je dobil popolnoma drugačen odgovor na povabilo, naj bi se preučeval sedanji položaj. Sobotna stavka je bila resen odgovor vseh delavcev brez razlike na sindikalno ali politično pripadnost, trgovcev in industrijcev, ki so prav tako resno prizadeti zaradi sedanje upropaščajoče gospodarske politike vlade.

Goriški pokrajinski svet, občinski sveti cone, vštevši Gorico in Gradiško, so nedavno zahtevali takojšen pričetek del na Krminsko-gradiščanskem polju kjer bi našlo zaposlitev 2.000 brezposelnih. Ti sveti so se javno izrekli proti odpustom z dela v predilnicah ter obsodili resne socialne posledice takega postopka.

V soboto je vsa pokrajina kompaktno protestirala. Ton protesta je ponovno izpričala solidarnost med tovarniškimi in poljedelskimi delavci, med trgovci in obrtniki. Ta ton protesta je potrdila enotna borba delavcev in akcijska enotnost sindikalnih organizacij. Velik del zaslug gre Delavski zbornici CGIL, ki je s svojim modrim in širokogrudnim delovanjem pripomogla k tej realizaciji.

SILVINO POLETTO

Pokrajinski kongres Zveze kovinarjev FIOM

TRZIC — Jutri, v nedeljo 5. oktobra bo v Tržiču pokrajinski kongres Zveze kovinarskih delavcev FIOM. Na njem bodo med drugim izvolili zastopstvo, ki se bo udeležilo nacionalnega kongresa FIOM, ki bo 5. novembra t. l. v Livornu.

Na pokrajinski kongres so se delavci posoške pokrajine, zlasti Tržiča pripravljali z vrsto raznih prireditev, zborovanj in sestankov, na katerih so bili izvoljeni delegati, ki bodo zastopali kovinarje vse pokrajine na nedeljskem kongresu. Tudi v ladjedelnici je bilo več sindikalnih zborovanj. Goriški kovinarji so zborovali preteklo nedeljo

Na pokrajinskem kongresu bodo razpravljali predvsem o sedanji krizi v ladjedelnicah, o zaščiti delavcev, o nezgodah pri delu, o organizaciji notranjih komisij in o drugih perečih vprašanjih, ki se tičejo delavcev kovinarske stroke.

Dopoldanski del kongresa se bo vršil v kinodvorani Nazionale; popoldne pa se bo nadaljeval v dvorani Arena Azzurra. Predvideva se, da se bo kongresa udeležilo okrog 400 delegatov iz vse pokrajine. Po končanem kongresu bodo delavci priredili plesno-zabavni večer.

Kongresa se bo udeležil tudi zastopnik Glavne zveze FIOM tov. Guglielmini.

Posoški socialdemokrati zahtevajo proporcionalni sistem na volitvah

GORICA — Posoški socialdemokrati, ki so imeli v nedeljo pokrajinski kongres v Gradiški, so z znatno večino sprejeli dnevni red, ki narekuje pokrajinski federaciji, naj se bori za ohranitev proporcionalnega sistema na prihodnjih volitvah. S tem je večina predstavnikov socialdemokratov pokazala, da je ostala zvesta sklepom zadnjega nacionalnega kongresa socialdemokratov, ki je bil v Bologni.

Tako so bili torej premagani, odnosno poraženi razni poskusi «socialistov» tipa prof. Zuccallija in odv. Devetaga (ki je tesno povezan z veliko goriško buržoazijo), s katerimi so hoteli podpreti intrige Saragata in Romite, ki se bratita s Krščansko demokracijo.

Za delegata na nacionalnem kongresu je bil izvoljen delavec Dino Cerigioni iz Tržiča, ki je obenem tudi član notranje komisije v ladjedelnici in voditelj sindikalne organizacije UIL.

Želimo, da bi delegat Cerigioni ponesel v Milan izraze čustev velike večine delovnega ljudstva pososke pokrajine in delavcev tržiških ladjedelnic!

Avtomatična telefonska centrala v Gorici

GORICA — Preteklo soboto je pričela v Gorici poslovati nova avtomatična telefonska centrala. Ob tej priliki je bila izvedena reorganizacija telefonskih številk. Uprava Telve je izdala nov telefonski imenik z novimi številkami in drugimi važnimi navodili.

Praznik tiska v Rubijah

SOVODNJE — V nedeljo je bil v Rubijah praznik našega tiska. Kot prejšnjo nedeljo v Pevmi, je tudi praznik v Rubijah ponovno potrdil, kako je naše ljudstvo navezano na svoj tisk.

Stevilne goste sta nagovorila tov. Batello, član organizacije «Prijateljev Unità» in sotrudnik našega lista ter tov Markovič Alojz. Oba govornika sta podčrtala zlasti vlogo, ki jo ima v vrstah «atlantičarjev», tolpa titofašističnih provokatorjev, ki je Jugoslaviji že v ogromni meri nagrmadila izdajstvo za izdajstvom, kar so ponovno potrdili številni obiski raznih političnih in vojaških «velikanov» z Zahoda, med katere spada tudi Eden. Tov. Batello je še posebej naglasil, kako si je tov. Srebrnič prizadeval za čim večje širjenje «Dela» med goriškimi Slovenci že v letih 1920-21.

Ob tej priliki sta na veseličnem prostoru nastopila pevski oktet s Proseka-Kontovela ter pevski zbor iz Skednja. Veliko pozornost sta vzbudili tudi razstava knjig in razstavo življenju v deželah socializma.

Elerci gredo na Goriško

Jutri, v nedeljo 5. okt., bo obiskal pevski zbor iz Elerjev Pevmo, Steverjan, Podgoro in Standrež, kjer bo improviziral krajše pevske nastope. Prepričani smo, da bodo naši goriški bratje z veseljem sprejeli vrle pevce iz Miljskih hribov ter se navdušili ob njihovi pesmi. Elercem pa želimo obilo uspeha na turneji!

SOVJETSKA ZVEZA NA POTI V KOMUNIZEM

50 let zgodovine Boljševiške partije

1902 — V svojem delu *«Kaj storiti?»* je Lenin začrtal smernice za bodoče akcije socialdemokratske stranke.

9. januarja 1905 — S krvavo nedeljo v Petrogradu, ko je car dal pomoriti na stotine mirnih manifestantov, se začne I. buržoazno - demokratična revolucija, ki je doživela neuspeh zaradi izdajstva menjševikov.

Aprila 1905 — V Londonu je zasedal II. kongres socialdemokratske stranke Rusije. Na tem kongresu so boljševiki izjavili, da *«bo revolucija zmagala edino le, če se bo proletariat postavil na čelo revolucije in si bo znal zagotoviti zavezništvo kmetov.»*

Maja 1907 — V Londonu je zasedal V. kongres stranke. Boljševiki so odnesli zmago nad menjševiki.

Januarja 1912 — VI. vseruska konferenca partije, ki se bo imenovala odslej socialdemokratska partija Rusije, z dodatkom med navednimi besede «boljševiška».

5. maja 1912 — V Petrogradu je izšla prva številka boljševiškega dnevnika *«Pravda»*.

Novembra 1914 — Centralni komite Boljševiške partije je izdal manifest proti vojni in razširil izdajo II. internacionale.

Februarja 1915 — Po nalogu Lenina je Litvinov prisostvoval v Londonu konferenci socialistov držav Antante. Zahteval je, naj socialisti izstopijo iz vlade bodisi v Franciji kakor tudi v Belgiji, vendar brez uspeha.

Septembra 1915 — Prva konferenca internacionalistov v Zimmerwaldu, kjer je Lenin ustanovil «levico».

1916 — Druga konferenca internacionalistov v Kientalu, kjer je vendar prišlo do sporazuma za sestavo skupnega manifesta.

18. februarja 1917 — Velika stavka v delavnicah Putilov v Petrogradu. Stavkovno gibanje je zajelo vse delavce.

3. aprila 1917 — Lenin se vrne iz Švice v Rusijo.

24. aprila 1917 — VII. konferenca Boljševiške partije. Lenin je podal tezo o prehodu revolucije iz prve v drugo etapo, ki bo dala oblast proletariatu.

10. oktobra 1917 — Zgodovinsko zasedanje centralnega komiteja Boljševiške partije, na katerem je bilo sklenjeno, da se začne oborožena vstaja.

25. oktobra 1917 — *Boljševiki so razglasili padec začasne buržoazne vlade in prehod državne oblasti v roke proletariata.*

Januarja - februarja 1918 — Revolucija se je razširila po vsej deželi. Postavljena je bila diktatura proletariata.

23. februarja 1918 — Centralni komite Partije je sklenil, da podpiše mirovni sporazum z Nemčijo. Z Oktobrsko revolucijo se je odprla za človeštvo nova doba in sicer doba proletarskih revolucij.

Marca 1919 — V Moskvi se je ustanovila III. Internacionala.

Marca 1920 — IX. kongres Boljševiške partije. Na kongresu se je sestavil gospodarski načrt, v katerem je bila postavljena kot najvažnejša točka elektrifikacija dežele, nadalje izboljšanje prevozov in dvig proizvodnje v kovinski industriji.

8. marca 1921 — X. kongres Boljševiške partije, ki je obsodil trockistične frakcionaše. Prehod v novo gospodarsko politiko NEP-a, ki je vzpostavila svobodno trgovino.

Marca 1922 — XI. kongres Boljševiške partije. Beležijo se uspehi na gospodarskem polju.

Aprila 1923 — Po smrti Lenina je XII. kongres Boljševiške partije povzel potrebne sklepe za borbo proti trockizmu. Stalin je izjavil: *«Kljubu vsemu je ostala naša Partija trdna, enotna in je znala izvesti največjo preusmeritev ter koraka naprej z vihrajočo zastavo.»*

Maja 1924 — XIII. kongres Boljševiške partije. Zavzamejo se potrebni ukrepi za pospešitev obnove dežele.

Decembra 1925 — XIV. kongres Boljševiške partije. Stalin je začrtal smernice: *«Spremeniti deželo iz agrarne v industrijsko deželo, ki bo lahko proizvajala z lastnimi silami vse potrebne naprave.»*

14. novembra 1927 — Trocki in Zinovjev sta izključena iz Boljševiške partije.

2. decembra 1927 — XV. kongres Boljševiške partije sklene, da se pripravi osnutek za prvi petletni načrt.

Aprila 1928 — Na XVI. konferenci Partije je dobren prvi petletni načrt.

26. junija 1930 — XVI. kongres Boljševiške partije beleži ofenzivo socializma na vsej fronti, likvidacijo kulakov kot razreda ter uresničitev socializma v celoti. Stalin izjavi: *«Nahajamo se tik pred preobrazbo ZSSR iz agrarne v industrijsko deželo.*

1. januarja 1934 — XVII. kongres Boljševiške partije. Stalin izjavi: *«V tej dobi se je ZSSR popolnoma spremenila. Iz agrarne dežele je postala industrijska dežela. Iz dežele malih zasebnih kmetijskih podjetij se je spremenila v deželo kolektivnih kmetijskih podjetij».*

Februarja 1935 — VII. kongres Sovjetov. Odobri se nova ustava ZSSR, ki predstavlja za vse človeštvo važno zgodovinsko dejanje. ZSSR je prešla v fazo dopolnitve izgradnje socialistične družbe in postopni prehod v komunizem.

Novembra 1935 — Prva splošna konferenca stahanovcev.

29. septembra 1936 — Centralni komite Partije sklene, da je treba okrepiti boljševiško budnost.

Januarja 1937 — Ostanki trockistov in buharinovcev, to so razni vohuni imperializma, izdajalci, saboterji in morilci prejmejo zasluženo kazen.

1. aprila 1937 — Drugi petletni načrt je končan devet mesecev pred določenim rokom.

10. marca 1939 — XVIII. kongres Boljševiške partije.

Nov, najmodernejši način obdelovanja polja zahteva najrazličnejše moderne stroje in traktorje. Sovjetska oblast polaga veliko pažnje mehanizaciji pri obdelovanju polj.

SOVJETSKA INDUSTRIJA SE JE RAZVILA Z NAGLICO, KI JE SVET ŠE NI VIDEL

XIX. kongres Komunistične partije Sovjetske zveze, ki se začne jutri, v nedeljo 5. oktobra bo pregledal in analiziral velikanske korake naprej, ki jih je dežela napravila v tem zadnjem času in jih primerjal s stanjem, v katerem se je nahajala pred in po revoluciji, pred in po vojni.

Sovjetska zveza je v 35 letih svojega obstoja zgradila ogromno industrijo, ki je prekosila industrijo Nemčije, Velike Britanije in Francije in je danes zmagovito kosa z industrijo ZDA. Hladnemu opazovalcu teh velikanskih korakov naprej se bo morda to zdelo naravno, ker ima pred očmi, da je Sovjetska zveza najbolj bogata in največja dežela na svetu. Zato pa je treba predpostavljati, da je bila predrevolucijska Rusija najbolj zaostala kapitalistična država na svetu, da je Sovjetska zveza preživela dve svetovni vojni, državljansko vojno, da se je morala zanesti sama na svoje moči, ker jo je kapitalistični svet skušal izolirati. Če imamo vse to pred očmi, potem bomo lahko razumeli, kakšen «čudež» se je zgodil v tej veliki deželi.

Sovjetska zveza je napravila v 35 letih to, kar so napravile v 150 letih najbolj razvite kapitalistične države, kot so ZDA, Velika Britanija, Francija in Nemčija. ZDA so se res udeležile dveh svetovnih vojn, a njih gospodarstvo je ostalo nedotaknjeno in ni preizkusilo to, kar je preizkusilo sovjetsko gospodarstvo. Naj navedemo le, da je bila v prvi svetovni vojni na en ali drugi način uničena vsa ruska industrija, kolikor je je bilo. V drugi svetovni vojni pa je bilo uničenih od ogromnega sovjetskega industrijskega potenciala kar 66 odst. Tovarne, rudniki, industrijskega središča ZDA pa niso nikoli videli nad seboj jat sovražnikovih letal, niti ne poizkusili sovražnikovega razdejanja.

In kljub vsemu temu si danes Sovjetska zveza postavlja nalogo, da bo do 1955 dosegla tako industrijsko proizvodnjo, ki bo lahko v marširakšni panogi prekosila proizvodnjo ZDA. To je možno le v deželi, kjer je bilo odpravljeno izkoriščanje človeka po človeku, kjer se misli le na blagostanje ljudstva.

Od 1928. t. j. od začetka I. petletnega načrta, do 1949, se je industrijska proizvodnja v ZSSR povečala za 6 in pol krat. V istem času pa se je proizvodnja v ZDA povečala le za 11 odst.

V prvem letu V. petletnega načrta od 1951 do 1955 je Sovjetska zveza dosegla 13 krat večjo proizvodnjo kot 1928 in podvojila proizvodnjo iz leta 1940. Istočasno pa je bila proizvodnja v Angliji višja le za 15 odst. v primeri z 1938, v Franciji za 8 odst. nižja, v Italiji pa kar za 14 odst. nižja. V primeri z 1943 je 1948 bila proizvodnja ZDA za 27 odst. nižja in le 1950 se je dvignila za 10 odst., tako da je bila potem za 17 odst. nižja.

V tem času pa je Sovjetska zveza izpolnila v štirih letih in treh mesecih svoj IV. petletni načrt, dvignila svojo proizvodnjo za 73 odst., t. j. 25 odst. več kot je bilo predvideno l. 1946. V teku IV. petletnega načrta je ZSSR v primeri z 1940 dvignila za 29 odst. proizvodnjo litega železa, za 49 odst. proizvodnjo jekla in 59 odst. valjanega železa; proizvodnja premoga se je dvignila za 54 odst., petroleja za 22 odst. zgrajeni so bili velikanski naftovodi in plinovodi; proizvodnja elektrike se je povečala za 87 odst., zgrajenih je bilo 6 novih velikih električnih central, in nešteto število manjših; v teku 1951-52 so dogradili 6 drugih velikih central in začeli graditi velikanske centrale v Kujbiševu (največja na svetu), centralo na Kami v Stalingradu, Gorkem, Mingečauru, Ust-Kemenogorskemu itd. Začele so se velikanske gradnje komunizma, med katerimi so eno že dogradili, t. j. kanal Volga-Don.

V času IV. petletnega načrta se je v primeri z 1940 za 3,8 krat dvignila proizvodnja traktorjev, za 3,6 krat kombajnov itd. Proizvodnja kemične industrije se je dvignila za 1,8 krat, lahke industrije pa za 17 odst.

Poleg vsega tega se je začela avtomatizirati proizvodnja v rudnikih, električnih centralah in tovarnah. Do 1950 je začela delovati 1 popolnoma avtomatizirana tovarna, medtem ko je začelo delovati 23 avtomatiziranih oddelkov raznih tovarn. V tem času je bilo iznajdenih na tisoče novih strojev v industriji in kmetijstvu. Ti stroji olajšujejo delo sovjetskih delovnih ljudi.

Osnutek V. petletnega načrta, ki ga bo Kongres Boljševiške partije diskutiral pa bo dvignil industrijsko proizvodnjo ZSSR kar za 70 odst. To so torej rezultati ustvarjalnega dela sovjetskih narodov pod vodstvom slavne Leninove in Stalinove partije.

Množice pozdravljajo otvoritev novega kanala Volga-Don. Voda si osvaja novozgrajeno strugo Voda zaliva novo strugo

Petletke v ZSSR odpravljajo razliko med deželo in mestom

Direktive XIX. kongresa VKP/b v zvezi s petletnim načrtom kažejo na bodoči razvoj sovjetske družbe na svoji poti v komunizem. Kot v prejšnjih petletkah, tako bo tudi v sedanji prišlo do realizacije velikih del, do mehanizacije in izpopolnitve industrije in poljedelstva in do še večjega dviga gospodarske moči dežele.

Na podlagi te osnove je razvidno, da se bo industrija podvojila v dobrih 6. letih. Z druge strani pa je znano, da bi bilo za podvojitev ameriške industrije potrebno skoro 50 let.

V Združenih državah Amerike in v vseh državah na Zahodu skušajo povečati proizvodnjo s tem, da obremenjujejo delavce s prekomernim delom, mesto da bi investirali nov kapital in uvedli nove modernejše in popolnejše industrijske naprave. V Sovjetski zvezi pa je povišek proizvodnje tesno povezan z novo tehniko in mehanizacijo v poljedelstvu, z avtomatizacijo proizvajalnega procesa mehanične industrije, elektrike in celo železarstva. V proizvajalnem razvoju zavzemajo zelo važno vlogo tudi stahanovci, racionalizatorji in novatorji.

Razvoj sovjetskega gospodarstva bo rodil velike spremembe tudi na polju življenjske ravni sovjetskih državljanov. Leta 1950 je bila življenjska raven sovjetskega delavca znatno višja od angleškega delavca in mnogo, mnogo višja od življenjske ravni italijanskega delavca da ne govorimo o jugoslovanskem delavcu, je bila tem večja, ako jemljemo v poštev tudi stanovanje ter razne ugodnosti, ki jih sovjetskemu delavcu nudijo neštete socialne in zdravstvene ustanove. Peta petletka predvideva, da bodo delavci in uradniki deležni povišanja mezd za 35%, kmetje pa za 40%

Peta petletka ima neko posebno karakteristiko v vprašanju kmetijstva, saj predvideva povečanje pridelave žita in bombaža za 55-60%, sladkorne pese in tobaka za 65-70%, drugih žitaric za 40-50% in krme za 80-90%. Načrt predvideva veliko povečanje namakalne površine in posaditev novih gozdov na površini 5 milijonov Ha. Granje komunizma bodo dale velikansko podporo kmetijstvu zato, ker bodo spremenile v dobi 5. in 6. petletke celih 28 milijonov ha zemlje, jo bonificirale in jo napravile dostopno obdelavi, kjer bo dela in kruha za drugih 100 milijonov ljudi.

V počastitev Leninovega pravila: «Komunizem je sovjetska oblast in elektrifikacija dežele», predvideva sedanja petletka podvojitev električne sile v primeri z letom 1950. ter potrojitev električnih central. V tem času bo pričela obratovati tudi velikanska centrala v Kujbiševu, ki bo največja na svetu

Uvedba avantgardne tehnike v vseh sektorjih proizvodnje bo privedla tudi do popolne odprave razlike med umskim in fizičnim delavcem. Delavec, ki ima nalogo, da nadzoruje avtomatični stroj v železarni ali kjerkoli, je precej drugačen od našega delavca. Tak delavec je mnogo bližji inženirju nego navadnemu delavcu. Kmet postaja neke vrste industrijskega delavca. Vidimo ga, kako šofira motorni traktor ali električni stroj. Tako petletni načrt v veliki meri pospešuje odpravo razlik med deželo in mestom in zbližuje miselnost delavca in kmeta.

Na ta način petletke pomagajo sovjetskemu ljudstvu, da se z naglimi koraki približa h komunizmu. Pred 25. leti je tov. Stalin na vprašanje neke ameriške delegacije nakazal značilnosti bodoče komunistične družbe. Med drugim je dejal tako-le: «a) V komunistični družbi ne bo zasebne lastnine strojev in drugih proizvajalnih sredstev. Ta bodo last skupnosti; b) pospodarstvo dežele bo planirano in bo osnovano na višji tehnični stopnji, bodisi na področju industrije, kakor tudi poljedelstva; c) ne bo razlike med deželo in mestom in med industrijo in poljedelstvom; č) pridelki bodo razdeljeni na podlagi principa starih francoskih komunistov: «vsakdo naj dela po svoji sposobnosti in naj prejme, kar potrebuje». Leta 1955. bo sovjetsko ljudstvo deležno že znaten del tistega, kar je tov. Stalin nakazal; kajti tedaj bo že v znatni meri prešlo v komunizem.

U. SAJOVITZ

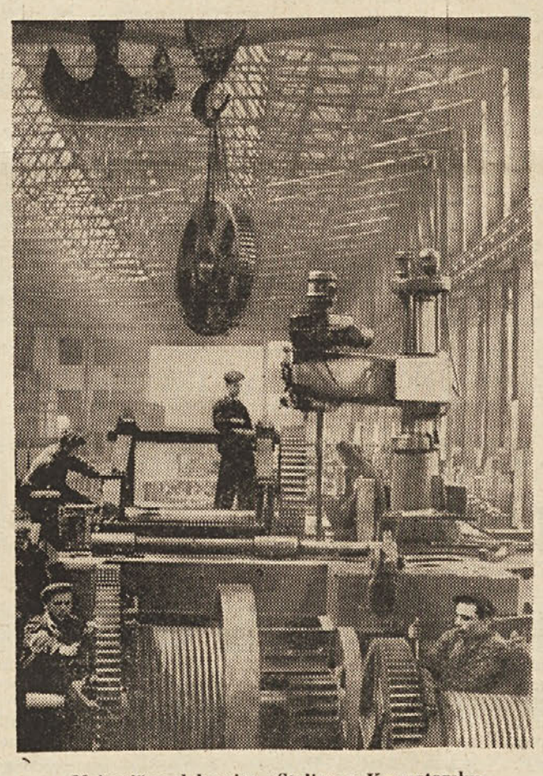

Mehanična delavnica «Stalin» v Kramatorsku v Doneškem bazenu

Od zastarelega pluga z vprego do električnih poljedelskih strojev

Kljub temu, da je bila carska Rusija agrarna dežela, je bila v poljedelstvu na nizki stopnji, kar je tudi razumljivo z ozirom na vladajoči družbeni red. Pred Oktobrsko revolucijo je bilo med kmečkim prebivalstvom nad 60% revnih kmetov, to je nad 10 milijonov mož. To so bili ljudje z bornim kosom zemlje brez vsakih sredstev za obdelovanje. Manjkala so jim semena, vprega in orodje. Prav zaradi tega so bili predmet neizmernega izkoriščanja kulakov in veleposestnikov.

Kot za vse ostalo delovno ljudstvo stare Rusije tako je zasijala z zmago velike Oktobrske revolucije nova doba tudi za desetine milijonov revnih in srednjih kmetov. Že v začetku je mlada socialistična oblast posvetila vso pažnjo in skrb razvoju in napredku kmetijstva v deželi ter izboljšanju življenjske ravni kmečkega ljudstva.

Za utrditev diktature proletariata in zgraditev socialistične družbe je bilo treba izvesti razen industrializacije dežele tudi prehod v kolektivno kmetijstvo, to je spremeniti mala kmetijska podjetja v velika kmetijska podjetja z vsemi potrebnimi modernimi stroji in orodjem za obdelovanje zemlje. Samo na taki podlagi so se lahko postavili trdni temelji socialističnemu gospodarstvu ter se je lahko odpravila beda, izkoriščanje in zaostalost na vasi.

Že prvi petletni načrt je spremenil Sovjetsko zvezo iz dežele malih kmečkih posestev v deželo največjega kmetijstva na svetu. V prvih treh letih načrta je Boljševiška partija organizirala na vasi preko 200 tisoč kolhozov in 5 tisoč sovhozov za žitarice in živinorejo. V štirih letih je bilo posejanih 21 milijonov hektarjev zemlje. Na ta način je država ob zaključku prvega petletnega načrta lahko nakupila vsako leto povprečno 1 milijardo in 200 milijonov pudov (1 pud — 16 kg) žita za tržišče, dočim ga je bilo prej na razpolago v to svrho le od 500 do 600 milijonov pudov. To so bili prvi uspehi kolektivnega kmetijstva v ZSSR, dočim je ves kapitalistični svet v isti dobi preživljal težko kmetijsko krizo. V deželah, ki so bile znane kot največje proizvajalke žita je bila setvena površina znižana od 8 do 10%. Setvena površina za bombaž v ZDA se je takrat znižala za 15%. Nemčija in Češkoslovaška pa sta morali znižati setveno površino za sladkorno peso kar za 22 do 30%.

Drugi petletni načrt beleži nadaljnje velike napredke v kmetijstvu. Tako je bilo 1938. leta posejano 136 milijonov in 900 tisoč hektarjev zemlje in sicer 102 milijona in 400 tisoč za žitarice, 11 milijonov za industrijske pridelke, 9 milijonov in 400 tisoč za povrtnine in zelenjavo ter 14 milijonov in 100 tisoč hektarjev za krmo. Z uresničitvijo drugega načrta se je setvena površina zvišala v primeri z l. 1913 za 130,4% za žitarice 108,5%, ind. pridelke 244,4%, povrtnino in zelenjavo 247,4, krmo 671,4 odstot.. Število traktorjev je poraslo od 210.900 v letu 1933, na 483.500 v letu 1938. Pridelek žitaric je porastel od 894 milijonov kvintalov v letu 1934 na 949 milijonov in 900 tisoč kvintalov v letu 1938, bombaž od 7,4 milijone na 26,9 milijonov, sladkorna pesa od 109 milijonov na 166,8 milijonov.

Kljub temu, da je Sovjetska zveza utrpela v zadnji vojni največjo materialno škodo, so bile vse rane zaceljene v razmeroma kratkem času, ker je sovjetsko ljudstvo začelo z obnovo s še večjim elanom. Tako so bili napravljeni tudi na področju kmetijstva ogromni koraki naprej, kar nam sicer najboljše prikazuje izpolnitev četrtega petletnega načrta, ki je bil zaključen 1950. leta s sijajnimi uspehi. V teku navedenega načrta se je setvena površina za žitarice zvišala v primeri z letom 1940, za preko 20%, industrijske pridelke 59%. Setvena površina za bombaž beleži porastek 91%, sladkorne pese 57%, sončnic 23%. V teku petletnega načrta je bilo izdelanih za kmetijstvo 536 tisoč traktorjev, 93.000 mlatilnic in strojev za košnjo, 341 tisoč plugov s traktorjem, 254 tisoč strojev za setev s traktorjem, 249.000 osipalnikov s traktorjem. Velika dela so bila izvedena tudi v pogledu elektrifikacije kolhozov in traktorskih postaj in sovhozov. Potencialnost kmetijskih električnih central je bila ob koncu 1950. leta 2,8 krat večja kot leta 1940.

Izvaja se z uspehom velik stalinski načrt za preobrazbo

(Nadaljevanje na IV. strani)

Nova, socialistična kultura ena izmed poglavitnih pridobitev revolucije

Kot na vseh sektorjih življenja je ZSSR v zadnjih desetletjih tudi na polju kulture dosegla velikanske uspehe. Iz zapostavljene in zaostale carske Rusije je Boljševiška partija napravila najkulturnejšo deželo na svetu. Dviganje kulture med ljudskimi množicami raste vzporedno z življenjsko ravnjo delovnega ljudstva. Uvedba obvezne osnovnošolske izobrazbe v materinščini narodov ZSSR je silno pospešila pomnožitev učencev srednjih, višjih, strokovnih in visokih šol. Obenem pa je omogočila ostvaritev novega kadra delovnih izobražencev, ki izhajajo iz delavskih in kmečkih vrst. Ti novi izobraženci so postali pravcato meso in kri mesa in krvi sovjetskega delovnega ljudstva. Oni ne poznajo izkoriščanja in ne izkoriščevalcev. Vedno so pripravljeni služiti svoji domovini. Zato so novi izobraženci — izobraženci sovjetskega ljudstva in socializma — ena izmed poglavitnih pridobitev kulturne revolucije v deželi.

Na 18. kongresu VKP/b leta 1939. je tov. Stalin podal med drugim sledeče poročilo o kulturnem življenju v ZSSR:

Leta 1933-34. je bilo v ZSSR 23.814.000 učencev vseh vrst šol, leta 1938.-39. pa 33.964.400. Osnovnošolskih učencev je bilo leta 1933.-34. 17.873.500, leta 1938.-39. 21.288.400; dijakov raznovrstnih srednjih šol je bilo leta 1933.-34. 5.482.200, leta 1938.-39. 12.076.000; slušateljev višjih srednih šol je bilo leta 1933.-34. 458.300, a leta 1938.-1939. jih je bilo 601.000.

Istočasno s tako visokim porastom šolstva se je dvignilo tudi obče kulturno življenje. Leta 1938. je bilo v ZSSR 70.000 javnih knjižnic, v katerih je bilo 126.600.000 knjig. Raznih kulturnih krožkov je bilo leta 1933. 61.100, leta 1938. pa 95.600. Tudi gledališča so se v tem času zelo pomnožila in sicer: leta 1933. je bilo v ZSSR 587 gledališč, leta 1938. pa 790. Kinematografov je bilo leta 1933. 27.467, leta 1938. pa 30.461.

Leta 1933. se je specializiralo v gradbenem inženirstvu 34.600 akademikov, v tehničnem, agronomiji, veterinarstvu in zootehniki 4.800 akademikov, v pravu in gospodarstvu 2.500, v pedagogiki vseh vrst šol 10.500 akademikov, v medicini 4.600 in v drugih strokah 4.300 akademikov.

Leta 1938. pa je bilo število promovirancev sledeče: gradbenih inženirjev 25.200; druge vrst inženirjev, agronomov, veterinarjev itd. 10.600, juristov in gospodarstvenikov 5.700; pedagogov vseh vrst šol 35.700; medicincev 13.600 itd.

V dobi četrtega petletnega plana (1946-50) je prišlo do še večjega razmaha na kulturnem področju. V tem času je število učencev in slušateljev raznih šol naraslo za celih 8 milijonov in je tako doseglo število preko 37 milijonov. Na tehničnih in strokovnih šolah je leta 1950. študiralo 1.298.000 dijakov. Leta 1940. je iste šole posečalo 975.000 dijakov. Leta 1950. je vstopilo na višje srednje šole 1.247.000 dijakov v primeri z 812.000 dijaki iz leta 1940.

Za časa četrtega petletnega plana so sovjetski učenjaki odkrili vrsto iznajdb na tehničnem in na znanstvenem polju. V tem času je bilo razdeljenih preko 6.500 Stalinovih nagrad.

Iz statistik iz leta 1950. je razvidno, da je bilo istega leta število javnih knjižnic za 15 odst. večje od leta 1940. Izdaje knjig so v tem času narasle za 84 odst.; število kinematografov pa se je povečalo za 1,5 krat v primeri z letom 1940.

V teku sedanjega petletnega plana (1951-55) bodo spremenjene vse sedemletne obvezne šole po velikih mestih in industrijskih centrih v desetletne šole, obenem pa bo pripravljeno vse potrebno za spremenitev vseh sedemletk v desetletke in to tudi na podeželju. V ta namen bo naraslo število učnega osebja za 45 odst. v primeri s četrtim petletnim planom. Število podeželskih šol bo naraslo za celih 70 odst. v primeri s prejšnjim planom. Tako bo postavljena podlaga za velikanski podvig specializiranega učnega osebja vseh strok. Omenjeni načrt predvideva med drugim tudi pomnožitev zdravnikov in sicer za 25 odst.

Sedanja petletka predvideva velikansko pomnožitev znanstvenikov in torej povečanje že itak velikih znanstvenih ustanov. V ta in v splošen kulturno znanstveni namen bo država investirala 50 odst. kapitala več kot pri četrti petletki.

Lenin je nekoč dejal «Od vseh umetnosti je najpomembnejša filmska umetnost». In res njej posveča sovjetska oblast veliko pažnje. Za časa pete petletke bo v ZSSR zelo razvita televizija. Kinematografe pa bodo pomnožili za približno 20 odst.

Od prvega početka posveča sovjetska oblast veliko pažnje kulturnim klubom, krožkom, zlasti pa knjižnicam. V sedanji petletki bodo knjižnice pomnožili za celih 30 odst, razne klube pa za 15 odst. v primeri z že obstoječimi.

Že teh malo podatkov nam daje možnost spoznati, kako naglo se ZSSR približuje komunizmu, sreči in vsestranskemu ljudskemu blagostanju.

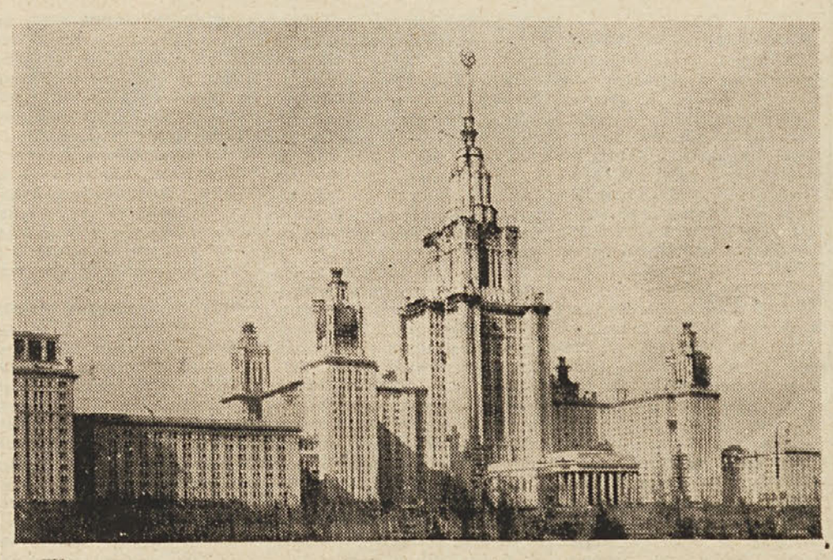

Nova moskovska univerza

Ker je vsa tretja stran posvečena XIX. kongresu VKP/b, je tokrat izpadlo nadaljevanje Kersnikove povesti «Testament». Citatelje prosimo, naj potrpe do prihodnjega tedna.

UREDNIŠTVO

TU PA TAM...

TITOVSKA JEREMIJADA — *Dovolj je, da kak naš svetovalec spregovori v občinskem svetu samo par besed o še tako važnem političnem problemu, in že vam nastane v titovskem taboru vik in krik. Takoj se pojavijo na straneh slovenskega «Piccola» mastni naslovi, češ, glejte «kominformiste», kako izrabljajo občinske seje za politične mahinacije mesto da bi se razpravljalo o konkretnih občinskih problemih. Prav zaradi tega vprašamo titovce, naj bi nam povedali, kam spada torej dolgočasna jeremijada, ki jo je čital z naravnost patetičnim glasom na zadnji občinski seji v Nabrežini njihov nabrežinski vodja Srečko Colja? Klobasarije, ki jih je privlekel na dan, bi naveličale vsakega še tako potrpežljivega človeka. Torej, kaj je bilo to: «konkreten» občinski problem ali pa kaj drugega? Mnenja smo, da za navadno glasovalno izjavo menda ni treba dobrega pol ducata na stroj tipkanih pol jeremijade. Ce ni navadna demagogija, kot je običaj pri titovcih, se take utemeljitve opravijo s par konkretnimi besedami, ne da bi se vleklo iz naftalina stare in že oguljene fraze iz volilne kampanje. Res je sicer, da je hotel titovec Colja «prepričati» skupino SDZ, naj odtegne resolucijo, kar pa mu je splavalo po vodi. Prav nič mu ni pomagal ne patetični ton in ne njegov grmeči glas. Za drugič bi mu svetovali, naj si «lekcijo» prej dobro prečita, da se mu ne bo zatikalo.*

KAJ PA INTERVJU TOGLIATTIJA — *Pričakovali smo, da nam bo titovski «veliki politik» in vodja njihove nabrežinske podružnice na zadnji seji «dokazal», da so tudi zadnje izjave tov. Togliattija morda «iredentistični manever». Toda možakar je molčal kot grob. Nič čudnega, saj sta molčala celo slovenski «Piccolo» in «Corriere», ki sta menda bolj informirana kot Colja. Smola je bila namreč v tem, da je bil prav tiste dni mister Babič v Ljubljani, kjer so mu pripravljali članek za «Piccolo» in «Corriere». Tudi če bi revež v vsej naglici telefoniral na glavni štab, bi ga ne mogli rešiti iz «zadrege»*

KAKSNA LJUDSKA SLOVENSKA SKUPNOST? — *V nedeljskem «Piccolu» najdemo naslov na 1 stolpcu, ki pravi «Svetovalci LSS za pomoč kmetom v Nabrežinski občini». Ko čita ta naslov, se mora človek, ki pozna razmere v Nabrežini, vprašati, o kakšni «slovenski skupnosti» sploh še besedičijo titovci. Saj je že vsakemu nabrežinskemu otroku znano, da je ta «skupnost» že davno pokopana in da so ji skopali grob prav titovci, čeprav pretakajo še vedno grenke solze. Kje je torej ta «slovenska skupnost»? Aha, verjetno mislijo na «asse» Colja-Skrk-Legiša, ki je zrasla na gomili «slovenske skupnosti». Za časa fašizma smo poznali «asse» Rim - Berlin. Sedaj pa so postali podjetnejši. V Sredozemlju imamo Beograd - Atene - Ankara in ker nabrežinski titovci nočejo izostajati so vštukali še svojo Tito - klerikal - neodvisno os. Kakor zgleda, je nabrežinski «asse» precej dobro namazan, s prvovrstnim «šmirom» made Krajgher et Co.*

Za pomoč tov. Violi

Akcija za pomoč tov. Violi, ki so jo začeli miljski komunisti, je naletela na razumevanje tudi izven miljske občine in ni dvoma, da bodo še drugi tovariši priskočili na pomoč tov. Violi, ki mora obsedeti v zaporu 4 mesece zaradi titovske provokacije.

Na seji Centralnega komiteja naše Partije so vsi prisotni člani prispevali s skupno vsoto 7.040 lir. Razen tega so tovariši v ladjedelnici Sv. Roka nabrali vsoto 5.000 lir.

Kmetijstvo v ZSSR

(Nadaljevanje s 3. strani)

narave, po katerem se spreminjajo zapuščene pustinje v rodovitno zemljo, ki jo namaka tisoče vodnih kanalov. Postavljajo se velikanski zaščitni gozdni pasovi, ki bodo obvarovali pridelke pred škodljivimi vetrovi. V ta namen je bilo posejanih in posajenih že 1.350.000 hektarjev. Petletni plan je tudi izpolnil začrtano nalogo mehanizacije vsega kmetijskega dela. Vsa dela so bila izvršena v letu 1950. za 95% z mehaničnimi sredstvi

Drugi povojni načrt, za katerega je sovjetsko ljudstvo že pristopilo k uresničevanju predvideva med drugim zvišanje pridelkov žitaric od 40 do 50%, bombaža 55-65%, sladkorne pese 65-70%, sončnic 50 65% grozdja 55-60%, tobaka 65-70% itd. Število traktorskih postaj se bo zvišalo za 50%. Med važnejše naloge postavlja uvedbo električnih poljedelskih strojev in traktorjev ter dela za izsuševanje močvirij v Belorusiji, Ukrajini, Latviji, Estonski in Letonski. S tem je začrtan obenem 30-35 odst. porastek namakanih površin. Za uresničitev načrta na področju kmetijstva bo vložila država 2,1 večjo vsoto kot v dobi četrtega načrta. Samo za namakalna dela in bonificiranje bo vložena 4 krat večja vsota v primeru s prejšnjim petletnim načrtom.

V MESTU IN DELO NA PODEŽELJU

Skupna resolucija proti barantanju odobrena na občinski seji v Nabrežini

Burna seja - Titovec Colja je hotel držati pravi volilni govor - Prekinitev seje - "Opozicija" predlaga svojo resolucijo - Odobren je nakup zemljišča, na katerem se nahaja športno igrišče

Na občinski seji, ki je bila pretekli ponedeljek v Nabrežini, je občinski svet odobril z večino glasov naslednjo resolucijo, ki sta jo odobrili skupini KP STO in SDZ STO:

Varnostnemu svetu OZN in v vednost: vladam Velike Britanije, ZDA, ZSSR, Francije in poveljniku cone A STO gen. Wintertonu.

Občinski svet občine DEVIN-NABREZINA je na svoji redni seji dne 29. septembra 1952 sklenil da:

z ozirom na veliko diplomatsko aktivnost, ki se vodi v zvezi z rešitvijo vprašanja STO, zahteva spoštovanje vseh členov mirovne pogodbe z Italijo, vseh dodatnih prilog, s katerimi je bilo končno veljavno ustanovljeno STO, imenovanje guvernerja ter združitev obeh con tega ozemlja. Najodločneje protestira proti vsakemu razkosanju STO in njegovi delitvi med Italijo in Jugoslavijo bodisi na podlagi takozvane etnične črte, ki ne obstoja in jo je nemogoče določiti v narodnostno tako mešanem ozemlju, bodisi na podlagi katerega koli plebiscita. Nadalje protestira proti kondominiju Italije in Jugoslavije na STO, ker so kondominiji izvor novih vojn, ter naglaša, da vidi le v ohranitvi in dokončni ostvaritvi STO predpogoj za zbližanje širokih množic italijanskega in jugoslovanskega naroda za mirno sožitje, medsebojno spoštovanje in gospodarski, socialni in kulturni napredek na STO živečega prebivalstva.

* * *

V ponedeljek popoldne je nabrežinski občinski svet nadaljeval svoje redno jesensko zasedanje. Prisotnih je bilo tokrat vseh 20 svetovalcev. Že v začetku je bilo ozračje precej napeto in v določenem trenutku je postala seja še posebno tako burna, da jo je moral župan celo prekiniti. Debata se je namreč začela že pri prvi točki izven dnevnega reda in sicer glede 3 resolucij, ki so jih predložile poedine skupine glede tržaškega vprašanja. Dočim sta se skupina SDZ in naša sporazumeli na podlagi skupne resolucije so se titovci, klerikalci in «neodvisniki» spretno izmikali enotni akciji ter glasovali za svojo demagoško resolucijo.

Dejstvo je, da je župan povabil na skupen sestanek vse skupine z namenom, da bi se iz treh resolucij sestavila ena sama.

Prazni izgovori in glasovalne izjave, ki so jih privlekli na dan titovski pristaš Colja in njegova oproda Legiša in dr. Skrk, so v bistvu še bolj razkrinkale njihovo popolno podrejenost politiki razkosanja našega Ozemlja. Na ta način so se še enkrat izkazali kot zakleti sovražniki STO. Titovec Colja je s svojo glasovalno izjavo, ki je bila v resnici pravi volilni govor, spravil ob potrpežljivost skoro vse svetovalce in posebno tov. Marizzo, ki je v določenem trenutku energično zahteval, naj se ta burka konča in naj občinski svet preide na glasovanje. Pri tem je seveda prišlo do ostrega prerekanja, ker je hotel Colja na vsak način izpolniti nehvaležno nalogo, ki so mu jo naložili v ul. Ruggero Manna. Po 10 minutah prekinitve seje je vendar le končal svoj nehvaležni posel. Sledila sta mu še dr. Skrk in Drago Legiša. Vsak je hotel pokazati, kako mu je pri srcu borba za STO, v zaključku pa je vsa «opozicija» glasovala za titovsko resolucijo.

Ko se je ozračje končno docela umirilo, je bila dana na glasovanje resolucija, na podlagi katere sta se zedinili skupini KP in SDZ. Sprejeta je bila z večino glasov. Klerikaltitovska «opozicija» je seveda glasovala za svojo resolucijo, to je za kondominium, razkosanje STO in cono B Jugoslaviji.

V zvezi s pismom, ki so ga poslali 4 svetovalci glede pomoči od toče in drugih nezgod prizadetim kmetom, je župan Terčon javil, da bodo župani vseh podeželskih občin pokrenili v tem pogledu pri oblasteh skupno akcijo.

Prišla je nato na vrsto 6. točka dnevnega reda o nakupu zemljišča za športno igrišče. O zadevi je poročal odbornik tov. Slavec. Pretežni del zemljišča, na katerem se nahaja športno igrišče, je last cerkve in zaradi tega je treba to vprašanje urediti, da ne bo občina še nadalje gradila in popravljala na tuji lastnini. Po daljši diskusiji in pojasnilih, ki jih je dal tov. Slavec raznim svetovalcem, je občinski svet soglasno sklenil, da se od cerkve kupi navedenih 5000 kv m zemljišča za vsoto 1,150.000 lir.

Skažen „glas iz Boršta"

V zadnji številki «Demokracije» se je oglasil nek «glas iz Boršta», ki je popolnoma skažen. Priznati je treba, da ima «Demokracija» zelo slabe vaške dopisnike, v kolikor ni bila seveda novica sestavljena v uredništvu, ne da bi se pisec članka prej točno informiral o stvari.

«Bistrovidnež» se v članku spotika ob našo občinsko upravo v Dolini, češ da je ona kriva za današnje slabo stanje ceste, ki pelje skozi Zabrežec do Boršta. Če bi se pa gospoda pri «Demokraciji» točneje informirala, bi tudi zvedela, da je to cesto popravljalo isto podjetje, ki je izvršilo dela za napeljavo vodovoda. Za polaganje cevi je bilo treba skopati jarek čez cesto, kar je opravilo navedeno podjetje, ki je sedaj jarek tudi zasulo. Z vsemi temi deli ni imela torej občinska uprava nobenega opravka in jasno, da ni niti najela v to svrho prav nobenega «tržaškega podjetja». Kar se pa tiče izvršenega dela, je to druga zadeva. Zaradi površno opravljenega popravila ceste je občinska uprava tudi protestirala pri gornjem podjetju, ki je pozneje nasulo še nekaj gramoza.

«Oopisnik ga je torej tudi takrat polomil na celi črti. Čudimo se, da so tako slabo «informirani». Saj imajo vendar «demokrata» Drejeta, ki je sedel v prejšnjem občinskem svetu in prav dobro pozna, kako se vršijo taka dela.

BABIČEVA STRANKA ZA S.T.O. JE IZGINILA

Beltramovi izbruhi na "konferenci" v Izoli

Tržaški in ljubljanski titofašistični listi nas obveščajo, da je v nedeljo bila v Izoli III. okrajna konferenca fašistične stranke za koperski okraj. V tem so si vsi listi («Primorski» od 30. septembra, «Lj. dnevnik» od 29. septembra in «Slov. poročevalec» od 30. septembra) edini. Različna mnenja se pojavljajo, ko gre za objavo glavnih misli Beltramovega govora. V tem trenutku se začenja «diferencijacija»: ljubljanska dnevnika povesta to, kar «Primorski» ne more odkrito povedati. Komu verjeti? Menimo, da sta v tem primeru bolj «precizna» ljubljanska lista.

Beltram se je v svojem govoru dotaknil tudi tržaškega vprašanja. Kot je v njegovi navadi, je vso zadevo obravnaval povsem nacionalistično, tako da se lahko kosa s svojimi italijanskimi partnerji. Pa saj ni čudno. Beltram je bil vedno znan kot zakrknjen nacionalist, «magna Taliani», protikomunist in nasprotnik «fratelančne spake».

Zanimivo je, da sta oba ljubljanska dnevnika takole objavila Beltramova izvajanja v zvezi s tržaškim vprašanjem: «Ko je govoril o odnosih med Jugoslavijo in Italijo ter o tržaškem vprašanju, je Beltram poudaril, da prebivalstvo jugoslovanske cone STO noče niti slišati o Italiji in da je soglasno sklenilo živeti skupno z jugoslovanskimi narodi». «Primorski» pa je pozabil objaviti to vest in je omenil le, da je Beltram dejal: «In končno, kdo more odločati o nečem, kar je naše?» *Vsekakor je tudi ta izjava dragocena kot dokaz, da je Beltram utrdil svoje stališče julija 1951, ko je dejal, da je* «zahteva po združitvi obeh con nesprejemljiva koncepcija». *Dragocena je tudi, ako pomislimo, da cono B STO smatra kot «našo», t. j. «njegovo», «titovsko». Kljub temu se to da razumeti na več načinov, medtem ko je člančič ljubljanskih listov mnogo bolj jasen in pomeni priključitev k Jugoslaviji.*

«Primorski» je torej tudi tokrat nekaj skril redkim bralcem, ker ve, da je kljub vsej štiri in pol letni propagandi nemogoče prepričati tržaške titovce iz baze o «nujnosti» razkosanja STO. Zato pa se poslužuje nojeve politike, ki jo razkrinkujeta njegova ljubljanska bratca.

A so tudi druga dejstva, ki nam dokazujejo, da titovci smatrajo priključitev cone B k Jugoslaviji kot zaključeno zadevo. Tako n. pr. je prišlo na tej konferenci do izvolitve 6 delegatov za VI. kongres jugoslovanske fašistične stranke. Ohranili niso niti funkcje o obstoju titofašistične stranke za STO, ki je na «konferenci» niso omenili, da se ne bi «delegati» spomnili, da je «nekoč» obstojalo tudi STO. Zato pa so poklicali B. Ziherla, proslulega špijona in provokatorja, ki je prišel na konferenco kot beograjski «komandirujoči», da ne bi kdo zinil kake neprikladne besedice in da bi se Beltram točno držal označene «linije».

Komedija v Izoli je le potrdila, da se titofašistični imperialisti ne zmenijo za zahteve prebivalstva po ustanovitvi STO, marveč gonijo dalje svojo pesem o priključitvi k Jugoslaviji, medtem ko dobro vedo, da sedanje Jugoslavije noče nihče v coni B. Ce pa bi prišlo do ustanovitve STO, kam bi se podal Beltram s svojo Živo, kje bi dobil udoben kotiček za «stara leta»? In tako postavljajo vprašanje ostali titovski hierarkiči cone B, ki se vneto potegujejo... za svoj žep in poljubujejo roke Titu. kot bi jutri poljubljali roke Petru, ako bi jih bolje plačeval kot mož brhke Jovanke.

S. N.

Za teden dni

Sobota, 4. - Frančišek
Nedelja, 5. - Edvin
Ponedeljek, 6. - Bruno
Torek, 7. - Sergij
Sreda, 8. - Dimitrij
Četrtek, 9. - Dionizij
Petek, 10. — Kazimir (Za krajec).

ZGODOVINSKI DNEVI:
5. 1944 se je pričela ofenziva B... če armade v Litvi.
7. 1908 priključitev Bosne in H... cegovine k Avstriji. Posle... ce tega so privedle do p... svetovne vojne.
8. 1848 se je rodil Piere Degay... skladatelj Internacionale, je danes bojna pesem de... skega gibanja.

RADIO ODDAJ...

TRST II.
Val. dol. 306,1

SOBOTA: 13. Sramel kvintet moški duet - 19. Pogovor z ... - 20. Čajkovski: Francesca da ... mini - 22. Slavne uverture.
NEDELJA: 9. Kmetijska odd... - 8.45 Dalmatinski motivi - 1... Oddaja za najmlajše - 13. Gl... po željah - 16. Slovenski z... - 19. Iz filmskega sveta - 1... Koncert pianistke Damjane B... tuževe - 21.30 Izbrana lirik... 22. Puccini: TOSCA - 1. dej.
PONEDELJEK: 18.15 Ra... Kvartet v F-Duru - 19. Ma... pripoveduje - 21. Književnost ... umetnost - 22. Puccini: TOSCA 2. dej.
TOREK: 13. Glasba po željah 18.15 Koncert tenorista Re... Kodermaca - 19. Kraji in lj... - 21. Dramatizirana povest - Puccini: TOSCA - 3. dejanje.
SREDA: 18.15 Copland: Son... za klavir in violino - 19. Zdr... niški vedež - 20.30 Sola in v... ja - 21. Vokalni kvartet - 2... Koncert violinista Dobronyja.
CETRTEK: 13. Domači moti... 19. Slovenščina za Slovence - Radijski oder - Janez Ja... SRENJA, igra v 3 dej. - na... Večerne melodije.
PETEK: 13. Glasba po željah 19. Osebnosti in usode naših ... - 20.30 Tržaški kulturni obzor - 21. Iz koncertnih dvoran V... ke Britanije - 22.30 Večerne ... lodije.

Pobude komunisto...

(Nadaljevanje z 2. strani)

Barkovlje 5440, Kolonko... 620.

Sekcija Tomažič 5.780, B... manje 4.080, Sv. Jakob 13... Pončana 6.770, Mali Re... 710, Salež 350, Barkovlje 15... ladjedelnica Sv. Roka 15... s tem pologom je 100 odst. ... polnila svoj načrt), sek... Božiči-Hrvatini 40.000, ki ... tako 103% izpolnila delov... načrt.

Poedine sekcije so izv... v tem tednu svoj delovni na... v pobiranju prispevkov z ... slednjimi odstotki: ladjede... ca Sv. Marka 123%, Tova... strojev 111%, Sv. Vid 10... Tržaški Arzenal 102%, Pro... 95%, Tomažič 85%, Barko... 85%, Skoljet 80%, Sv. Ja... 78%, Magdalena 76%, M... 76%, Ponačana 64%, Sv. A... 61%, Skedenj 60%, Kolonk... 60%, Curiel 43%, S. Ivan 4... Podlonjer 42%, Sv. Alojz 4... Sv. Križ 35%, Nabrežina-S... polaj 32%, Zgonik 31%, D... na-Ricmanje 30%, Bariera ... odstot., Općine 15 odst., G... 7%. Sledijo ACEGAT in IL...

OBČINSKA SEJA V ZGONIKU

Konstruktivna kritika in predlogi naše skupine

Tov. Pirc se je zavzel za problem brezposelnosti - Sprejeti popravki 11. gospodarskega načrta - Kakšna dela vsebuje načrt

V nedeljo zjutraj je bila v Zgoniku prva redna seja jesenskega zasedanja, na kateri je bilo prisotnih 14 svetovalcev. Po uvodnih besedah je titovskih župan Obad dal v razpravo izven dnevnega reda dve vprašanji in sicer pomoč od vremenskih neprilik prizadetim kmetovalcem in problem dvorazredne osnovne šole v Gabrovcu. Glede pomoči prizadetim kmetovalcem je prečital že prej pripravljena pisma za merodajne oblasti z zahtevo, da se dajo na razpolago krediti za nakup krme, da se odpiše zemljiški davek ter da se dajo večji krediti za javna dela.

V svoji intervenciji je tov Pirc opozoril, da je treba posvetiti največjo važnost problemu zaposlitve domače delovne sile, ker se pretežna večina občanov nikakor ne more preživljati s kmetijo.

Problem šole v Gabrovcu

Nato je župan prečital pismo višje šolske uprave. Dejstvo je, da je šolska oblast že drugič odbila prošnjo za otvoritev dvorazredne osnovne šole v Gabrovcu in tokrat z utemeljitvijo, da ne obstaja osnovna podlaga za njeno otvoritev, ker sta šoli v Zgoniku in na Proseku oddaljeni samo 2 km. Višja šolska oblast pa seveda ni hotela vzeti v poštev še drugih izrednih okoliščin. Po raznih pripombah svetovalcev, med temi tov. Pirca in Cernjave, ki sta predlagala, naj se v skrajnem primeru zahteva prevozno sredstvo, je občinski svet sklenil, da se obnovi zahteva za otvoritev.

Ko se je zaključila razprava o tem vprašanju, je titovski župan v naglici potegnil iz spisov resolucijo večine glede vprašanja STO, o kateri pa ni pri otvoritvi seje zinil niti besedice. Drugo resolucijo je predložil tov. Pirc. Resolucija naše skupine protestira proti diplomatskim mahinacijam na škodo STO in zahteva, naj Varnostni svet energično posreduje, da se z dosledno izvedbo mirovne pogodbe z Italijo čimprej reši to vprašanje. Titovska resolucija, ki jo je dal njihov župan seveda kot prvo na glasovanje pa je v bistvu le običajen izraz titovske demagogije, s katero hočejo še vedno varati svoje redke zaslepljence. Dejstvo je, da se za njihovimi «učinkovitimi sredstvi za ohranitev celovitosti STO» skriva Titov «kondominium» in dejansko razkosanje STO. Odveč bi bilo pripomniti, da je pri glasovanju za resolucijo iz ul. Ruggero Manna deloval tito-liparski glasovalni stroj povsem brezhibno.

Sledile so volitve za novo občinsko volilno komisijo. Izvoljeni so bili: tov. Pirc Alojz, nadalje Žigon Miroslav, Briščik Stanislav in Verginella Josip, za namestnike pa tov. Černjava Franc ter Milič Viktor, Kocman Pavel in Rustja Ivan.

Pri poročilu o delih, izvršenih v okviru SELAD-a je iznesel tov. Pirc tehtne kritike, ki niso bile všeč večini. Tako je n. pr. opozoril ožji odbor da je treba polagati posebno temu vprašanju veliko pažnjo. Prejšnji odbor se je namreč stalno zanimal pri oblasteh, da je bilo zaposleno pri teh delih čim večje število brezposelnih občanov. Iz poročila pa je razvidno, da je bilo zaposlenih v zadnjih mesecih največ 20 in sedaj celo samo 10 delavcev. Posebno je kritiziral dejstvo, da se zaposlujejo ljudje, ki niso ravno najbolj potrebni ter navedel tudi konkreten primer. Razen tega je treba upoštevati tudi starejše delavce, ki ne najdejo zaposlitve pri zasebnih podjetjih kakor tudi tiste, ki se vračajo iz zdravilišč. Titovski župan in njegova «desna roka» Vodopivec sta se skušala izgovarjati, češ da gre za strokovno usposobljen element, ki je pa bil zaposlen pri občinskih delih.

11. gospodarski načrt

Pri razpravi o 11. gospodarskem načrtu je občinski svet sprejel važne predloge tov. Pirca in sicer, da se vključi tudi gradnja ambulatorija in prosvetne dvorane v Saležu ter napeljava luči za vse ostale zaselke, ki je še nimajo. Za izvedbo načrta je predvidena vsota 33 milijonov lir in sicer 4 milijone za luč, 8 milijonov za ceste, 1 milijon za napajališča in vodne pipe, 12 milijonov za javno kopališče in dvorano v Zgoniku ter 8 milijonov za ambulanto in dvorano v Saležu.

Prihodnja seja bo v nedeljo 12. oktobra t. l. ob 9. uri.

ŠE NEKAJ O NABREŽINSKIH VPRAŠANJIH

V občini naj se ustanovi zavetišče za starčke in onemogle

Ker smo naknadno prejeli še en dopis v zvezi z diskusijo o vprašanjih kamnolomov, ne objavljamo v današnji številki dokončnih zaključkov. Z veseljem bomo objavili tudi tozadevne prispevke, ki bi jih prejeli tudi v bodoče.

Uredništvo

Tudi vprašanje zavetišča za starčke spada v vrsto vprašanj, ki so tesno povezana z nabrežinskimi kamnolomi, z usodo delavcev, ki so v njih zaposleni ter skratka z življenjem nabrežinske občine. V nabrežinski občini živi razmeroma dosti starčkov in onemoglih, ki so brez vsake zadovoljive in človeškemu dostojanstvu odgovarjajoče oskrbe. Mnogo starčkov in onemoglih siromakov se nahaja v tržaški ubožnici, odnosno v bolnici za kronično bolne pri Sv. Ivanu. Vse to predstavlja silno težko breme za občino, to je za nabrežinske davkoplačevalce in občane na splošno.

Utegne se zgoditi, da kdo poreče: «Kako to, so starčki, ki so vse dotlej, dokler so bili sposobni za delo, delali v kamnolomih, na starost pa so ostali brez vsakršnih prihrankov, odnosno, da si niso uredili svojega položaja za stara leta. Ti so, dokler so delali, zapravljali prisluženi denar, sedaj pa žive na račun občine».

Tako govoriti bi bilo napačno. Res pa je, da so številni stari nabrežinski delavci imeli naložene prihranke v raznih denarnih zavodih. Nekateri so imeli v njih celo na desetine tisočev, ki so nekoč predstavljali že lep kapital. Zaradi inflacije predstavljajo omenjeni prihranki danes zelo borno naložbo in z njo se noben naložnik ne more vzdrževati. Pa kaj bi se spuščali v tozadevno razpravljanje, saj so ta dejstva itak znana

Ze za časa preteklega mandata občinskega sveta se je na neki obc. sveta se je na neki seji ve občinskega ali konzorcialnega zavetišča za starčke in onemogle. Svetovalec tov. Gratton je predlagal, naj bi občina kupila neko hišo z vrtom ter v njej uredila prijeten dom za te nesrečne ljudi. Do realizacije predloga pa na žalost še ni prišlo. Zato pa je treba tem resneje misliti nanj tudi danes in v bodoče.

Ker žive starčki in onemogli ostalih dveh kraških občin isto človeka nevredno življenje, bi bilo priporočljivo, da bi se ti sporazumeli z nabrežinsko občino in da bi tako prišlo do ustanovitve tozadevnega medobčinskega konzorcija. Za vzgled naj bi tem občinam služil sporazum, ki sta ga sklenili miljska in dolinska občina, ki sta ustanovili skupno zavetišče v Miljah, kjer žive številni starčki, lahko rečemo, udobno.

Vprašanje, o katerem govorimo, je veliko resnejše, kot izgleda na prvi videz. Je torej velikega pomena za občino in za vse občane; za tiste, ki se sami nahajajo v žalostnih razmerah, za njih svojce in za občane, ki morajo z davki vzdrževati številne nesrečneže v raznih zavodih in bolnicah. Ker je torej tako velikega pomena, bi se morala sedanja občinska uprava resneje zanimati zanj. Njena dolžnost je, da stori vse, kar je v njeni moči, za to, da pride do realizacije občinskega ali konzorcialnega zavetišča.

Seveda bi morali v tem oziru dati svoj delež tudi podjetniki, ki imajo v najemu občinske kamnolome. Mnogi nesrečneži so vse življenje garali pri njih, sedaj pa živijo bedno življenje, spijo v hlevih ali na senikih, ali pa so celo brez lastne strehe. Tudi z drobtinicami dobička, ki so jim dali ti nesrečneži, bi se dalo marsikaj narediti!

MARKOVIC ALOJZ

Proslava padlih v Trebčah

Ob priliki obletnice postavitve spomenika padlim so Trebenci prejšnjo nedeljo proslavili žrtve zadnje vojne. Zbralo se je ob spomeniku precejšnje število vaščanov in med igranjem godbe so partizani v imenu Partizanske zveze položili ob spomeniku venec. Po enominutnem molku je v počastitev padlih govoril tov. Košuta, ki je med drugim dejal, da bomo najbolje počastili svoje padle tovariše s tem, da se borimo proti tistim, ki si prizadevajo pripraviti svetu novo vojno, novo gorje. Godba je zaigrala «Hej Slovani» in pevski zbor pod vodstvom tov. D. Kralja je zapel «Žrtvam». Nazadnje je še godba zaigrala Internacionalo, nakar se je sprevod s partijsko zastavo na čelu, podal na pokopališče, kjer je bil nagrobni obred s petjem ob molitvi domačega župnika. Trebenci so s tem dostojno proslavili tudi letos svoje padle iz osvobodilne borbe.

ODPOR PROTI SAMOVOLJNOSTI OBČINSKEGA ODBORA

Komunisti vztrajajo na načelih pravične porazdelitve davkov

Intervencija tov. Marine v korist revnejših slojev - Ostre kritike zaradi javnega natečaja - Odobren je povišek trošarine na plinu in elektriki

Tudi na tržaški seji, ki je bila prejšnji petek, ni prišlo do razpravljanja o perečem stanovanjskem vprašanju. Seja je bila večinoma posvečena raznim interpelacijam in vprašanjem

Naša svetovalka tov. **Marina** se je zavzela za revnejše sloje ter predlagala, naj poskrbi občina tudi letos za kurivo in sicer po istih cenah kot lansko leto.

Ko je prišlo na vrsto vprašanje javnega natečaja za mesto podravnatelja pri občinskem računovodstvu, se je vnela ostra debata. S svojim sklepom je občinski odbor dejansko odvzel občinskim nameščencem vsako možnost, da se lahko udeležijo natečaja. Ta nedemokratičen postopek ožjega odbora je izzval odpor tudi pri njihovih pristaših. Kritike sta iznesla celo socialdemokrat Paladin in še ostrejše republikanec Miani. V daljšem govoru je tov. **Pogassi** prikazal sklep odbora kot docela protipostaven in neosnovan ter je zahteval začasno ukinitev razpisanega natečaja. Po nadaljnji in še vedno ostri diskusiji je bil sklep kljub temu sprejet, toda le z neznatno večino glasov.

Na torkovi seji je tov. **Gombač** sprožil vprašanje odstranitve bencinske črpalke in lesenih barak na trgu Duca degli Abruzzi. O tem se je govorilo večkrat že v prejšnjem občinskem svetu in župan je dal našim svetovalcem tudi zagotovila, da bo posredoval za odstranitev. Tov. **Weissova** je opozorila na potrebo, da se povzamejo še pred otvoritvijo šol potrebni profilaktični ukrepi in to z ozirom na številne primere nalezljivih bolezni v počitniških kolonijah. Odbornik Zacchi je dal naši tovarišici zagotovilo, da je za to že poskrbljeno. Na njeno zahtevo, da se nudi učencem osnovne šole v Škednju potreben prostor za šolsko refekcijo, se je odbornik Sciolis izgovarjal, da primanjkujejo denarna sredstva. Tov. **Marina** je zahtevala pojasnila glede del za napeljavo vode na Proseku in Kontovelu.

Prišli so nato na vrsto sklepi, ki jih je občinski odbor večinoma odobril, ko je bil občinski svet že razpuščen. Gre za uvedbo trošarinskega davka na sodavice in mineralno vodo ter povišanje trošarine na električno energijo in plin. Prvi sklep je bil sprejet brez posebnih potežkoč. Pri drugem pa se je vnela ostra diskusija, ki jo je sprožil vodja naše skupine tov. **Pogassi**. V jedrnatih besedah je ožigosal protiljudsko davčno politiko občinske večine. Zahteval je, da se končno uravnovesi razmerje med posrednimi in neposrednimi občinskimi dajatvami. Od vseh občinskih dohodkov odpade kar 85% na neposredne davke, to je na dajatve, ki obremenjujejo v prvi vrsti delovno ljudstvo. Občina inkasira 487 milijonov trošarinskega davka za navadna vina, dočim jih inkasira za finejše vrste vina le 221 milijonov, Prav zaradi tega bodo komunisti glasovali proti novim poviškom trošarinskega davka. Istočasno vztrajajo na svojih načelih pravične obdavčitve, to je znižanja trošarine na predmete široke potrošnje in uvedbe iste na razne luksuzne predmete.

Sklep o povišanju trošarine je bil nato sprejet z glasovi večine, razen 5 demokristjanov, ki so se vzdržali glasovanja.

NAŠLI SO DVA utopljenca iz cone B

V torek zjutraj so našli v tržaškem zalivu in sicer v razdalji ene ure dve moški trupli, ki sta bili že precej razjedeni od vode. Oba utopljenca sta imela na sebi samo bele kopalne hlačke. Pri enemu pa so našli tudi majhno steklenico z neko tekočino. Eno truplo so našli v bližini nabrežinskega portiča, drugo pa pičlo uro kasneje v bližini miramarskega kopališča.

Trupli, ki sta bili prepeljani v mrtvašnico mestne bolnice, so naslednjega dne identificirali sorodniki. ki bivajo v našem mestu. Ugotovili so, da sta utopljenca 30-letni Nello Ardessi in 28-letni Floriano Giuraga, oba iz Zabincev pri Poreču.

Ni dvoma, da sta nesrečnika dve novi žrtvi titofašističnega kriminalnega režima. Posebno Giuraga je že več časa pripravljal načrt za beg iz Titovega pekla.

Verjetno sta se oba domenila in se podala skupaj v Koper, kjer sta na obali kopališča pustila svoje obleke ter skušala preplavati razdaljo med obema conama.

Titovski tisk skuša prikazati, da gre za nesrečo, «ker niso obmejni stražarji opazili v morju nobenega človeka». Ljudje iz cone B pa so povsem drugačnega mnenja. Istega dne so namreč slišali streljanje na morju. Očividno je, da je fašistična tolpa zagrešila še dva zločina, ki pa bosta ostala prav verjetno za vedno nejasna.

TEDENSKE NOVICE

V soboto je ravnateljstvo «Lucky Shoe» izplačalo vsem odpuščenim delavcem pripadajočo odpravnino. Pri tem pa je računalo odpust na dan 30. avgusta, dočim so bili delavci odpuščeni 22. septembra. Zadeva ni torej še popolnoma rešena, ker ostanejo še vedno odprta vprašanja odpustov bolnih delavk in izplačila razlike odpravnine.

* * *

Prejšnji teden so neznanci ukradli iz vinograda, ki je last Josipa Bonana iz Doline, 10 kvintalov grozdja. Utrpel je škodo v znesku 70.000 lir. Tatvino je prijavil policiji.

*** V petek prejšnjega tedna je nek mornar našel v morju, in sicer v bližini ladjedelnice Sv. Marka truplo novorojenčka moškega spola. Policija je uvedla preiskavo, da izsledi nečloveško mater.

*** V soboto zvečer je bil izvršen skoro v središču mesta drzen roparski napad. Dogodek se je pripetil v tobakarni v. ul. Economo 18, ki jo ima v najemu 54 letna Elisa Pasutto, stanujoča v Rojanu. Okrog 20. ure, ko je že zapirala vrata, sta se pojavila dva neznanca, ki sta jo naprosila, naj jima proda nekaj zavojev cigaret. Čim so vstopili v tobakarno, jo je eden izmed zlikovcev zahrbtno napadel in jo s pestmi tolkel po glavi, dokler se ni zgrudila nezavestna na tla. Iz predala je nato odnesel 16 tisoč lir. Oba sta zbežala z avtom, ki ju je čakal nekje v bližini.

*** V ponedeljek vzečer je prišlo v nasem mestu do tragične nesreče, ki je zelo pretresla vso javnost. Okrog 20. ure je 49-letni šofer Carlo Susa, stanujoč v ul. Ginnastica 26, zavozil s taksijem v morje. Nesreča se je pripetila na nabrežju Ottaviano Augusto. Gasilci so potegnili vozilo iz morske globine približno poldrugo uro kasneje. Truplo so prepeljali v mrtvašnico mestne bolnice. Skoro izključeno je, da bi bil Susa izvršil samomor, zato prevladuje mnenje, da gre za nesrečo.

*** V ponedeljek se je vršila pred porotnim sodiščem razprava proti 60-letnemu Josipu Cocianiju in njegovemu 26-letnemu sinu Edvardu, oba iz Doline. Zločinca nista bila prisotna. Izognila sta se roki pravice z begom v Jugoslavijo. Obtožena sta bila roparskih napadov na dva šoferja taksijev, ki sta ju z orožjem v roki prisilila, da sta jima izročila vozila. Vozila sta pozneje razdrla in prodajala posamezne dele. Sodišče je obsodilo Edvarda Cocianija na 9 let in 4 mesece zapora, 4 mesece zapora zaradi posesti orožja in na plačilo 10 tisoč lir globe, dočim je očeta oprostilo. Po izpovedi, ki jo je dala na razpravi neka priča, je zločinec Edvard Cociani postal medtem oficir zloglasne UDBe in se nahaja v Mariboru.

*** V torek zjutraj so našli v stanovanju v ul. Tiepolo 3, 70-letno Alice Tognoli vd. Togno..., ki je umrla kakih 12 ur prej.

*** Istega dne in sicer v popoldanskih urah je nenadoma podlegel srčni kapi 56-letni Giuseppe Biagi iz ul. Montecucco 61. Umrl je na delu v Tovarni strojev.

*** V sredo popoldne je nastal v Silosu majhen požar, ki je povzročil veliko paniko med ... novalci. Skoda je neznatna, ker so gasilci takoj pogasili majhno žarišče ognja, ki se je vnel v predelku, kjer stanuje družina ... Na kraj nezgode so prišli pozneje župan Bartoli, odbornik ... Dulci in conski predsednik ... srečni brezdomci, ki se morajo stiskati v tem mračnem in nehigienskem zatočišču, pa so ... sprejeli s precejšnjim ogorčenjem, ki je docela razumljivo.

*** V sredo popoldne so našli na nekem travniku v bližini ... še smodnišnice, pri Ključu truplo 77-letnega Martina Gombač iz Lonjerja 61. Domneva se, da ga je zadela kap, ko se je vračal proti domu.

* * *

V dneh od 25. septembra do 1. oktobra se je v tržaški občini rodilo 46 otrok in 2 mrtvorojena, umrlo je 49 oseb, porok je bilo 80.

Odgovorni urednik RUDOLF BLAŽIC (Biagi)
Založništvo «DELA»
Tiska tip. Adriatica, Rismondo
Dovoljenje AIS

LJUDSKA PROSVETA

POZIV PROSVETNIM DRUSTVOM

SHPZ poziva vsa Prosvetna društva, naj v počastitev kongresa VKP/b, ki se pričenja v Moskvi jutri 5. t. m., prirejajo knjižne razstave in razstave slik. Posebna pažnja bodi posvečena ruski književnosti in slikam iz Sovjetske zveze, da tudi s tem prikažemo veliko prizadevnost sovjetskih narodov za socializem, mir in bratstvo med narodi.

Lonjerci na radiu

Pevski zbor Lonjer-Katinara bo jutri, v nedeljo 5. t. m. ob 16. uri pod vodstvom tov. Draga Coka ml. nastopil na Radiu Trst II. Imejitelji radio aparatov, odprite tedaj zvočnike, naj tudi sosedje slišijo lepo petje našega zbora.

Elerci gredo na Goriško

Člani PD «Slovanski dom» iz Elerjev priredijo jutri, v nedeljo 5. t. m. izlet na Goriško. Zadržali se bodo v Gorici, Pevmi, Steverjanu, Podgori, Standrežu, kjer bodo s slovensko pesmijo razveseljevali goriške rojake. Ob povratku se bodo zaustavili še v Stivanu in Devinu.

Praznik trgatve na Skoljetu

Jutri, v nedeljo 5. t. m. popoldne priredi PD «Haas» na Skoljetu svoj tradicionalni praznik trgatve. Priljubljena godba Rinaldi bo ob tej priliki priredila svoj koncert.

Lep kulturni večer pri Magdaleni

Prejšnjo soboto, 27. 9. je PD «Cebulec» pri Magdaleni priredilo lep kulturni večer, pri katerem je sodelovalo PD «Zvezda» s Podlonjerja skupno s pevskim zborom Sv. Ivan-Podlonjer. Tov. Jagoda je pozdravila v imenu društva ter podala besedo tov. Košuti, ki je pozdravil v imenu SHPZ in orisal važnosti prosvetnega delovanja. Pozval je tudi slovenske starše, naj ob začetku šolskega leta vpišejo otroke v slovensko šolo. Nastopile so nato pionirke s kitajskim baletom, ki je navdušil, in zapele tudi nekaj narodnih. Sledila je enodejanka «Idealna tašča», ki je ob dobri igri darovitih igralcev vzbubila mnogo smeha. Prizor «Dve glušci» je tudi dobro zabaval. Tov. Kerbavčič je nastopil z groteskno točko «Orkester-solo». Pevski zbor je pod vodstvom tov. D. Pertota zapel nekaj lepih pesmi. Prijeten večer, katerega se je udeležilo precejšnje število občinstva, je zaključila tov. Jagoda, ki je povabila vse, ki imajo veselje do petja, naj se priglasijo v novo ustanavljajoči se društveni zbor.

Pionirska prireditev v Rocolu

Prejšnjo soboto, 27. 9. je bila v Rocolu v prostorih PD «Marušič» prisrčna prireditev domačih pionirjev, ki je privabila mnogo poslušalcev. Nastopili so tudi naši najmlajši, med njimi mala petletna Nadja, ki je igrala, deklamirala in plesala ter žela navdušeno priznanje. Pionirji z Rocola, slovenski in italijanski, so dokazali, da jim ni le do brezpomembnega igranja, temveč da znajo tudi kaj več ter so nas prijetno presenetili.

Trgovina s čevlji TREVISANI
UL. VASARI, 10
ČEVLJI
Dobave iz najboljših tovarn po najboljših cenah
ULICA VASARI 10 - TEL. 96-661
Tudi na obroke